

СТРАТЕШКИ ПЛАН ЗА ЛОКАЛЕН РАЗВОЈ НА ОПШТИНА ГОСТИВАР

PLANI STRATEGJIK PËR ZHVILLIM LOKAL TË KOMUNËS SË GOSTIVARIT

LOCAL DEVELOPMENT STRATEGIC PLAN OF THE MUNICIPALITY OF GOSTIVAR

Подготовка на публикацијата е поддржана од Македонски центар за меѓународна соработка со средства на холандската Меѓуцрковна организација за развојна помош

Përgatitja e publikimit është mbështetur nga Qendra Maqedonase për Bashkëpunim Ndërkombëtar, me mjete të Organizatës Ndërkishtare për Ndihmë Zhvillimore të Holandës

Preparation of this publication is supported by Macedonian Center for International Cooperation with the financial support by Dutch Interchurch Organization for Development Cooperation

CIP – Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“

Скопје

304.444; 352 (497, 752) (083, 92)

СТРАТЕШКИ план за локален развој на општината Гостивар, -

Скопје : Македонски центар за меѓународна соработка, 2006. – 143 стр.

Илустр. ; 23 см.

Текст напредно на мак., алб. и англ. јазик

ИСБН 9989-102-28-7

Гостивар – Локален развој – Планови

COBISS.MK-ID 65220106

**СТРАТЕШКИ ПЛАН
ЗА ЛОКАЛЕН РАЗВОЈ НА ОПШТИНАТА
ГОСТИВАР**

**PLANI STRATEGJIK PËR ZHVILLIM
LOKAL TË KOMUNËS SË
GOSTIVARIT**

**LOCAL DEVELOPMENT STRATEGIC PLAN
OF THE MUNICIPALITY OF
GOSTIVAR**

СОДРЖИНА PËRMBAJTJA CONTENTS

- 7 **МАКЕДОНСКИ**
СТРАТЕШКИ ПЛАН ЗА ЛОКАЛЕН РАЗВОЈ
НА ОПШТИНАТА ГОСТИВАР
- 47 **SHQIP**
PLANI STRATEGJIK PËR ZHVILLIM LOKAL TË
KOMUNËS SË GOSTIVARIT
- 85 **ENGLISH**
LOCAL DEVELOPMENT STRATEGIC PLAN OF
THE MUNICIPALITY OF GOSTIVAR

Библиотека: **Меѓународни порграми Регионална меѓугранична соработка**

Издавач: **Македонски центер за меѓународна соработка (МЦМС)**

Извршен директор: **Сашо Клековски**

Одговорен уредник: **Гонце Јаковлеска**

Уредник: **Тања Хафнер Адеми**

Подготовка на текст: **Димче Митрески**

Превод: **Нита Каволи**

Лектура: **Даниел Медароски, Грамоз Шабани**

Дизајн и подготовка: **Кома лаб. – Скопје**

Печатење: **Борографика – Скопје**

Тираж: **300**

Адреса на издавачот:

Македонски центер за меѓународна соработка (МЦМС)

Никола Парапунов бб, п. фах 55

1060-Скопје, Македонија

Е-маил: **mcms@mcms.org.mk**

Интернет страна: **<http://www.mcms.org.mk>**

Сите права се заштитени. Публикацијата не може да се репродуцира на било кој начин без претходна дозвола од Македонскиот центар за меѓународна соработка.

СТРАТЕШКИ ПЛАН
ЗА ЛОКАЛЕН РАЗВОЈ
НА ОПШТИНАТА

ГОСТИВАР

март, 2006

СОДРЖИНА

1. ВОВЕД	11
2. ПРОФИЛ НА ОПШТИНАТА ГОСТИВАР	13
3. ПРИСТАП И ПРОЦЕС ЗА ИЗРАБОТКА НА ПЛАНОТ	17
4. ВИЗИЈА И СТРАТЕШКИ ЦЕЛИ ЗА ИДНИОТ ЛОКАЛЕН РАЗВОЈ НА ОПШТИНАТА ГОСТИВАР	20
4.1 ВИЗИЈА	20
4.2 ГЛАВНИ ЦЕЛИ НА ПЛАНОТ	21
4.2.1 ЦЕЛ 1	22
4.2.2 СВОТ-АНАЛИЗА	23
4.2.3 ЛОГИКА НА ИНТЕРВЕНЦИЈА	24
4.2.4 ПЛАН ЗА АКЦИЈА	25
4.3.1 ЦЕЛ 2	27
4.3.2 СВОТ-АНАЛИЗА	28
4.3.3 ЛОГИКА НА ИНТЕРВЕНЦИЈА	29
4.3.4 ПЛАН ЗА АКЦИЈА	30
4.4.1 ЦЕЛ 3	33
4.4.2 СВОТ-АНАЛИЗА	34
4.4.3 ЛОГИКА НА ИНТЕРВЕНЦИЈА	35
4.4.4 ПЛАН ЗА АКЦИЈА	36
4.5.1 ЦЕЛ 4	37
4.5.2 СВОТ-АНАЛИЗА	39
4.5.3 ЛОГИКА НА ИНТЕРВЕНЦИЈА	40
4.5.4 ПЛАН ЗА АКЦИЈА	41

Изготвувањето на Планот за локален развој на општината Гостивар е помогнато од страна на Македонскиот центар за меѓународна соработка (МЦМС) преку програмата Регионална меѓугранична соработка – РМС, финансирана од ИЦЦО-Холандија. Цел на оваа програма е да се подобри меѓуграничната соработка преку зголемување на соработката помеѓу локалните власти и граѓанските организации. Во реализацијата на програмата вклучени се три погранични региони од триаголникот Македонија-Косово-Албанија, и тоа општините: Гостивар (Македонија), Куќс (Албанија) и Призрен и Драгаш (Косово).

1. ВОВЕД

За да може да се предвиди иднината и да се направи поизвесна, неопходно е да се направи план, кој доколку е долгорочен и сеопфатен, добива атрибут на стратегија. Планот ни покажува каде сме, каде сакаме или каде би требало да стигнеме, како тоа да го направиме, кои ресурси се потребни за нејзиното остварување, кои активности во кој период ќе се реализираат итн.

Со еден збор, стратегијата претставува целосен и комплексен документ во којшто се посочуваат нејзините основни развојни правци и приоритети, како и мерките, потребните ресурси и динамиката на нивното остварување.

Еден од приоритетите на општините во Република Македонија е да подготвуваат различни „општински стратегии“ за промоција или за унапредување на економската, на социјалната и на еколошката добросостојба на сопствените заедници, со цел придонес кон одржливиот развој.

Во почетокот на 2002 година донесен е новиот Закон за локалната самоуправа каде што се дефинирани новите надлежности на општините. Во Законот е дефинирано дека општините, покрај другото, се надлежни и за: урбанистичкото (урбаното и руралното) планирање; заштита на животната средина и природата; локалниот економски развој (планирање на локалниот економски развој, утврдување на развојните и структурните приоритети, водење на локалната економска политика, поддршка на развојот на МСП и на претприемништвото на локално ниво); и, комуналните дејности.

Македонскиот центар за меѓународна соработка (МЦМС), во соработка со партнерските организации - Институтот за демократија и медијација (ИДМ) од Албанија и Косовскиот развоен центар (КДЦ) од Косово, ја разви програмата

Регионална меѓугранична соработка (РМС) во која што се опфатени општините од пограничниот триаголник помеѓу Македонија-Албанија-Косово: Гостивар (Македонија); Призрен и Драгаш (Косово) и Куќс (Албанија).

Во рамките на оваа програма, покрај другото, предвидено беше да се изработи стратешки план за локален развој на општината.

Тоа беше можност општината Гостивар да ги интензивира своите активности од аспект на изработка на стратешкиот план за локален развој.

За таа цел, најпрво беа испорачани неколку обуки за општинскиот тим, и тоа: раководење со проектен циклус, стратешко планирање, акциско планирање, за на крајот да се организира неколкудневна работилница за дефинирање план за локален развој на општината Гостивар.

Проценувајќи ги потребите за изработка на ефикасен стратешки план за развој и имајќи ги предвид сите активности што претстојат, се формира тим за изготвување на планот за локален развој на општината Гостивар. Овој тим, со поддршка на експерти од МЦМС, имаше задача да го изработи планот за локален развој на општината.

2. ПРОФИЛ НА ОПШТИНАТА ГОСТИВАР

ГЕОГРАФСКА ПОЛОЖБА

Општината Гостивар се наоѓа во западниот дел на Република Македонија, во горниот дел на Полошката котлина, во крајниот јужен дел на Гостиварското поле. Зафаќа просторна површина од 518,79 км², односно околу 2,9 % од вкупната површина на државата.

Релјефната физиономија битно ги детерминира патните правци - Полошката котлина на север и превојот Буковиќ на југ.

Најзначајни коридори за транзитен сообраќај се: магистралниот пат М-4 Скопје-Охрид, железничката пруга Скопје-Кичево и регионалниот пат Гостивар-Дебар-Охрид.

И покрај изразените планински бариери кон запад и кон исток, ваквата позиција на општината ѝ обезбедува добра географска и геопрометна положба.

Поволната позиција на Гостивар во сообраќајна смисла произлегува од неговата расположеност на преминот од низината кон падинскиот дел, а поволната географска положба во однос на населбите му дава можности на градот за извршување на неговите централни функции

Самиот град, поради својата положба во рамнината на Гостиварско поле, има доволно простор за територијална експанзија, бидејќи како главен и единствен административен, управен, политички, стопански и културен центар на Горни Полог се наоѓа во непрекинат динамичен стопански и демографски растез.

НАСЕЛЕНИЕ

Општата слика за вкупното население во општината Гостивар, како и споредбата со вкупното население на Република Македонија според полот и националната структура, е дадено во следнава табела (според пописот во РМ од 2002 година).

Табела 1: Вкупен број на жители во општината Гостивар

Општина	Вкупно	Македонци	Албанци	Турци	Роми	Власи	Срби	Бошњаци	Други
Гостивар	81.042	15.877	54.038	7.991	2.237	15	160	39	685
(%)	100	19,59	66,68	9,86	2,76	0,02	0,20	0,05	0,85
РМ (%)	4,01	1,22	10,61	10,25	4,15	0,15	0,45	0,23	3,26

НАСЕЛЕНИЕ СО АКТИВНО ЗАНИМАЊЕ

Во следната табела е даден преглед на населението во општина Гостивар на возраст од 15 и повеќе години според нивната активност.

Табела 2: Преглед на активното население и на нивното занимање

Општина	Вкупно	Економски активни			Економски неактивни
		Сите лица	Лица кои вршат занимање	Лица кои не вршат занимање	
Гостивар	35.711	13.504	7.195	6.309	22.207
(%)	100	37,81	53,28	46,72	62,16%

ГЕОЛОШКИ КАРАКТЕРИСТИКИ

Терените на општината се составени од старопалеолошки стени: филоитоиди, метадијабази, зелени шкрилци, кварцни шкрилци и кварцити.

Тријаските седименти се со фација на глини, песочници и варовници, а од креда се застапени горнокредитни седименти.

Најмладите квартерни седиманти ги чинат алувијално-пролувијани седимент и моренски материјал на високопланинските предели.

ГЕОТЕКТОНСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ

Во геотектонски поглед, општината има доста сложена тектоника и најголем дел припаѓа на шарско-пелистерската зона.

РЕЛЈЕФ

Општината Гостивар се одликува со мошне разнообразен релјеф богат со карактеристични форми, со изразита вертикална разместеност.

Полошката котлина настанала како последица на големи тектонски поместувања при истекување на езерото коешто постоело на котлинското дно во текот на терциерот и кварталот низ Дервенската клисура преку Вардар во Егејското Море.

Во оваа геолошка фаза се формирал основниот релјеф на овој дел од Балканот, а со тоа и основниот релјеф на Полошката котлина.

Планинскиот релјеф има ридско-планински карактер и истиот го сочинуваат планините: Сува Гора (1.853 м.н.в.) и Шар Планина (2.748 м.н.в.).

Западните планински падински делови се покриени со бујна вегетација, давајќи им на пределите изразито шумски карактер, додека источните се голи и пусти (Сува Гора и Жеден) поради варовитиот состав.

Котлинскиот релјеф го чини Полошката котлина (300-600 м.н.в.).

На дното на котлината е сместена богатото Полошко поле, кое се наоѓа на надморска висина од 400 до 461 м. Горното Полошко поле има поголема надморска висина од долното (тетовското), и тоа 461 м. Висините на одделни делови на полето варира поради местимичната брановидност на котлинското дно.

КОМУНИКАЦИСКА ПОВРЗАНОСТ

За да се дојде во Гостивар, било од Тирана, од Охрид, од Приштина, од Скопје или од Тетово, се користи модерниот автопат којшто проаѓа низ плодното Полошко поле. Гостивар е поставен покрај самиот коридор 8, што овозможува брза комуникација во сите правци. Всушност, сите комуникации, патни или железнички, овозможуваат брза циркулација. На 100 км јужно се наоѓа аеродромот во Охрид и околу 90 км (североисточно) аеродромот во Скопје.

3. ПРИСТАП И ПРОЦЕС ЗА ИЗРАБОТКА НА ПЛАНОТ

Пристапот кон дефинирање на визијата и стратешките определби за развој на општината Гостивар се одредени врз основа на неколку битни детерминанти:

- Стратешката анализа на постоечката ситуација, т.е. СВОТ-анализа;
- Тековниот процес на децентрализација и новите надлежности на општините;
- Дефинирањето приоритетни стратешки насоки врз основа на носечките економски сектори и постоечките природни ресурси.

ПЛАНИРАЊЕ

Развивањето на стратегијата и планирањето се тесно поврзани. И двете се однесуваат на идните активности (дејствија) на општината. Планирањето е со цел да се одредат развојот на стратегијата и повеќе е во врска со идните ориентации (правци), отколку со конкретните цели и активности.

Локалниот развој е процес со којшто општината во партнерство со јавниот, со приватниот и со граѓанскиот сектор го унапредува квалитетот на живеењето на своите жители, преку создавање нова стопанска и општествена благосостојба.

Во делот којшто следува описно е дадено значењето и корисноста на СВОТ-анализата.

СВОТ-АНАЛИЗА

СВОТ-матрицата се развила како едноставна алатка за анализирање во процесот на планирање на стратегијата. Оваа анализа е комбинација на внатрешните анализи (јаките и слабите страни) со надворешните анализи (можности и закани). Затоа и СВОТ-анализата треба да се заснова на солидно познавање на постоечките фактори и актери во работната средина, како и на солидна анализа на внатрешните ресурси и функционирањето на општината.

СВОТ-анализата е корисен метод за анализа што помага за одредување на приоритетите, за создавање заеднички визији и за развој на стратегии коишто ќе се придржува.

СВОТ значи: **Strengths** (предности), **Weaknesses** (слабости), **Opportunities** (можности) и **Threats** (закани или опасности).

Овој вид анализа помага за одредување и проценка на конкурентските предности. Секогаш кога некое претпријатие ќе одлучи да се лоцира, се земаат предвид предностите на регионот.

Предност на регионот се оние вредности или фактори коишто му даваат конкретни предности и го прават местото атрактивно, што значи дека се јасни, локални карактеристики на регионот.

Слабости се оние фактори коишто се пречка за економскиот развој и тие можат да бидат во форма на социјални, на физички, на управни, на оперативни итн.

Предностите и слабостите се внатрешни фактори во регионот (општината), а можностите и опасностите се надворешни фактори.

Можностите се оние надворешни фактори коишто го олеснуваат развојот на конкурентските предности.

Опасности се непогодните трендови или развоји коишто се надворешни и за економијата во општините доведуваат до опаѓање на конкурентските предности.

Во нашиот случај, СВОТ-анализата се искористи како основа за изработка на стратешкиот план, вклучувајќи ги задачите, дејствијата и средствата потребни за неговото спроведување, а наедно да се овозможи да се одреди правецот за понатамошни анализи и истражувања на најважните јаки и слаби страни на општината, неопходни да може правилно да се искористи можноста или да се намали заканата.

Создавањето услови за позитивен економски растез во општината во следните 3 до 5 години ќе се оствари со востановување одржлив систем на искористување и управување со локалните ресурси (економија). Тоа ќе овозможи задржување на сегашните работни места, а во исто време ќе создаде услови и за отворање нови работни места, што е основен услов за подобрување на стандардот, а со тоа и квалитетот на живеењето во општината.

За да биде реално остварлив овој стратешки план, општината треба да спроведе систематски процес на стратешко планирање со преземање соодветни чекори за сопствениот локален развој. За да биде овој процес поставен на здрава основа, тој треба да се одвива по следниот редослед:

1. Изработка на профил на општината Гостивар, со податоци за ресурсите со коишто располага истата;
2. Дефинирање правци на развој на општината;
3. Формулирање реални цели, задачи и стратегии;
4. Идентификување и проценка на приоритети; и,
5. Развивање и реализација на акциските планови.

Стратегијата за локален развој за периодот од 2006 до 2008 осмислена е на тој начин за да придонесе за успешни стратешки промени во општината. Планот е мотивиран од целокупната визија за развој на општината Гостивар и се фокусира на ограничен број цели коишто ќе дејствуваат како трајни „лост за промена“. Овие цели ќе бидат постигнати преку серија приоритети и мерки. Општинкиот тим, со помош на МЦМС, заеднички ги осмисли сите компоненти на стратешкиот план, вклучувајќи ги сите претходно направени консултации. Начелата на ЕУ околу партнерскиот пристап за планирање на локалниот развој се основна карактеристика на оваа стратегија.

Иако планот е среднорочен (3 години), истиот претставува добра основа за понатамошно долгорочно планирање и создавање реални услови за развој на општината.

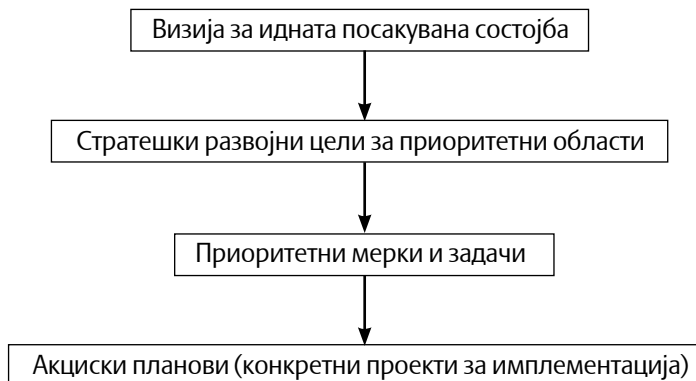

4. ВИЗИЈА И СТРАТЕШКИ ЦЕЛИ ЗА ИДНИОТ ЛОКАЛЕН РАЗВОЈ НА ОПШТИНАТА ГОСТИВАР

4.1. ВИЗИЈА

Визијата претставува опис на идната посакувана економска или развојна состојба на општината (заедницата). Таа треба да биде развиена и прифатена од сите вклучени актери во процесот. Иако визијата секогаш не е целосно остварлива, таа на општината ѝ дава јасно чувство (слика) за насоките.

Методологијата и процесот на стратешкото планирање врз основа на којашто е изработен овој план се прикажани на следниот дијаграм:

ВИЗИЈА ЗА ИДНИОТ ЛОКАЛЕН РАЗВОЈ НА ОПШТИНА ГОСТИВАР

ОПШТИНАТА ГОСТИВАР ЈА ГЛЕДАМЕ КАКО ЕДНА ДОБРО РАЗВИЕНА СРЕДИНА СО РЕГУЛИРАНА И ФУНКЦИОНАЛНА МОДЕРНА ИНФРАСТРУКТУРА, КОЈА ОВОЗМОЖУВА ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ И КАДЕ ИМА МАЛ БРОЈ НЕВРАБОТЕНИ. ТАА Е ПРИВЛЕЧНО МЕСТО ЗА ИНВЕСТИТОРИТЕ, ВО КОЈАШТО ЖИВЕАТ ЕДУЦИРАНИ И МОТИВИРАНИ ГЕНЕРАЦИИ, ЕДНА МУЛТИЕТНИЧКА СРЕДИНА СО ДОБАР МЕЃУЕТНИЧКИ СОЖИВОТ.

СО ЕДЕН ЗБОР, ГОСТИВАР ПРЕТСТАВУВА ЕВРОПСКА ОПШТИНА КОЈАШТО ГИ ИСПОЛНУВА СИТЕ УСЛОВИ ЗА ЖИВОТ, КАДЕ СЕКОЈ БИ ПОСАКАЛ ДА ЖИВЕЕ И ДА ТВОРИ.

По извршената стратешка анализа на постоечката ситуација, т.е. СВОТ-анализа, беа утврдени главните стратешки цели на визијата, кои опфаќаат пет носечки сегменти врз коишто ќе се темели натошошниот локален развој на општината Гостивар, а со споредбената анализа, беа одредени истите по приоритет.

4.2. ГЛАВНИ ЦЕЛИ НА ПЛАНОТ

1. Промовирање и привлекување локални и странски инвестиции, фондови од државата и други агенции;
2. Подобрување на целокупната инфраструктура во функција на квалитетот на живеење и локалниот економски развој на општината;
3. Поддршка на постоечките индустриски капацитети, како и постоечките приватни бизниси, преку приспособување, основање, раст и развој на мали и средни претпријатија; и
4. Развој на земјоделството, на сточарството, на шумарството и на рударството.

4.2.1. ЦЕЛ I

ПРОМОВИРАЊЕ И ПРИВЛЕКУВАЊЕ ЛОКАЛНИ И СТРАНКИ ИНВЕСТИЦИИ, ФОНДОВИ ОД ДРЖАВАТА И ДРУГИ АГЕНЦИИ

Клучно за равојот на една заедница е создавање услови за привлекување на инвестиции, кои може да потекнуваат од различни извори.

Во минатото општината Гостивар имаше одреден успех на ова поле, но не во потребниот обем и вид на инвестиции.

Обезбедените инвестиции од меѓународните агенции и од државните институции во форма на грантови значително помагаат за локалниот развој. Покрај ова, привлекувањето на приватниот капитал уште повеќе го забрзува и раздвигува економскиот развој, што од друга страна ќе овозможи намалување на невработеноста и создавање подобар стандард за живеење.

Големиот број привремено вработени во странство од општината Гостивар кои работат пред сè во западноевропските земји, се едни од потенцијалните „големи“ инвеститори. Свежиот капитал, кој може да биде инвестиран во општината, потребно е да биде привлечен и безбеден со цел понатамошна сигурност за нови инвестиции.

Во иднина, приватните инвестиции ќе бидат главен двигател на локалниот економски развој.

Општината Гостивар со својата местоположба, добрата патна поврзаност, како и со посточките природни ресурси претставува примамливо место за идните инвеститори. За да се дојде до Гостивар, било од Скопје, од Приштина или од Охрид се користи модерниот автопат којшто се протега низ плодното Полошко Поле. Всушност, сите комуникации, патни или железнички, овозможуваат брза циркулација. На 100 км јужно се наоѓа аеродромот во Охрид и околу 90 км североисточно аеродромот во Скопје.

4.2.2. СВОТ-АНАЛИЗА

Цел	Промовирање и привлекување локални и странски инвестиции, фондови од државата и други агенции
Јаки страни	<ol style="list-style-type: none">1. Постоечки човечки капацитети2. Општина со зголемени ингеренции (децентрализирана општина)3. Професионална јавна администрација4. Добра електронска комуникација5. Поволна локација на општината (коридор Е-8, близина на аеродромите во Скопје и во Охрид)6. Поволно бизнис-опкружување
Слаби страни	<ol style="list-style-type: none">1. Недоволна организираност за привлекување фондови2. Неизградено јавно-приватно партнерство на локално ниво3. Спори и крути административни постапки4. Неподготвен промотивен материјал
Закани	<ol style="list-style-type: none">1. Нелојална конкуренција во трговијата (сива економија)2. Тежок пристап до капитал (високи каматни стапки)3. Политизираност во пристапот до државните фондови4. Низок стандард на населението5. Корупција6. Неефикасна судска власт
Можности	<ol style="list-style-type: none">1. Постоечки природни ресурси и потенцијали2. Создадена клима за развој на традиционалните занаети3. Добри услови за развој на МСП4. Чист еколошки регион5. Приватниот бизнис во подем6. Овозможен пристап до регионални фондови на ЕУ7. Постоење развојни донаторски програми во Македонија

4.2.3. ЛОГИКА НА ИНТЕРВЕНЦИЈА

ПРОБЛЕМ	МЕРКИ	АКТИВНОСТИ
Недоволни фондови и инвестиции за развој на општината	1. Создавање услови за привлекување фондови во општината Гостивар	1.1 Формирање тим од ЕЛС, од приватниот и од јавниот сектор (партнерство) 1.2 Обука на тимот за пристап до фондови, проектно планирање и комуникациски вештини 1.3 Изготвување водич за инвеститори 1.4 Истражување за потреба од кадри 1.5 Креирање и ажурирање веб-страница со тековни и идни проекти 1.6 Воспоставување контакти со странски и со локални инвеститори 1.7 Редовна соработка со сите државни институции
	2. Промоција и привлекување фондови од различни извори	2.1 Промоција на партнерството 2.2 Тековно лобирање до сите релевантни актери (меѓународни и домашни донатори, државни институции) 2.3 Квартални отворени средби со приватниот сектор 2.4 Медиумска презентација 2.5 Овозможување олеснувачки услови за идните инвеститори (комунални и други административни давачки) 2.6 Печатење брошури за активни и можни бизниси во Гостивар 2.7 Практикување едношалтерски систем

4.2.4. ПЛАН ЗА АКЦИЈА

Создавање услови за привлекување фондови во општината Гостивар

	АКТИВНОСТ	2006		2007		2008		ОДГОВОРНОСТ	ТРОШОЦИ
		1-6	7-12	1-6	7-12	1-6	7-12		
1	Формирање тим од ЕЛС, од приватниот и од јавниот сектор (партнерство)	X						ЕЛС во соработка со јавен и со приватен сектор	5.000 €
2	Обука на тимот за пристап до фондови, проектно планирање и комуникациски вештини	X	X					ЕЛС	12.000 €
3	Изготвување водич за инвеститори		X	X				Канцеларијата на Л.Е.Р.	14.000 €
4	Истражување за потреба од кадри			X	X			ЕЛС и канцеларијата на Л.Е.Р.	12.000 €
5	Креирање и ажурирање веб-страница со тековни и идни проекти		X	X	X	X	X	ЕЛС и канцеларијата на Л.Е.Р.	7.000 €
6	Воспоставување контакти со странски и со локални инвеститори			X				ЕЛС и канцеларијата за Л.Е.Р.	8.000 €
7	Редовна соработка со сите државни институции	X	X	X	X	X	X	ЕЛС	6.000 €

Промоција и привлекување фондови од различни извори

	АКТИВНОСТ	2006		2007		2008		ОДГОВОРНОСТ	ТРОШОЦИ
		1-6	7-12	1-6	7-12	1-6	7-12		
1	Промоција на партнерството	X						Градоначалник и ЕЛС	4.000 €
2	Тековно лобирање до сите релевантни актери (меѓународни и домашни донатори, државни институции)	X	X	X	X	X	X	ЕЛС	12.000 €
3	Квартални отворени средби со приватниот сектор		X	X	X	X	X	ЕЛС	5.000 €
4	Медиумска презентација		X		X			ЕЛС и ЈКП	16.000 €
5	Овозможување олеснувачки услови за идните инвеститори (комунални и други административни давачки)	X	X					ЕЛС	5.000 €
6	Печатење брошури за активни и можни бизниси во Гостивар		X		X			Информативен центар и ЕЛС	8.000 €
7	Практикување едношалтерски систем	X	X	X	X	X	X	ЕЛС	12.000 €

4.3.1. ЦЕЛ 2

ПОДОБРУВАЊЕ НА ЦЕЛОКУПНАТА ИНФРАСТРУКТУРА ВО ФУНКЦИЈА НА КВАЛИТЕТИТОТ НА ЖИВЕЕЊЕ И ЛОКАЛНИОТ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ НА ОПШТИНАТА

Гостивар со својата географска местоположба се наоѓа во западниот дел на Р. Македонија, во горниот дел на Полошката котлина, во крајниот јужен дел на Гостиварското поле. Низ територијата на општината поминува стратешкиот коридор Е-8, кој е значајна комуникациска врска многу битна за економскиот развој на општината и на регионот пошироко.

Модерниот автопат, постоечката железничка врска, автопатот и другата постоечка инфраструктура претставуваат значаен фактор за побрз економски развој.

Битна за локалниот развој е и регионалната поврзаност којашто ќе се оствари со модернизирање на локалната и на регионалната патна мрежа. Во функција на локалниот развој, перспективна е и прекуграничната соработка со Косово и со Албанија. Местоположбата на општината Гостивар дава добри можности за регионална соработка на економски, образовен, културен и на друг план.

Изграденоста на локалната патна мрежа во целост не ги задоволува потребите и претставува пречка за побрз развој и подобра искористеност на природните ресурси.

Во градот и во другите населени места во општината изграденоста на комуналната инфраструктура сè уште не е на задоволително ниво. Сè уште присутен е проблемот со пречистување на отпадните води, со фекалните канализации во селата, со водоснабдувањето во градот и посебно во руралните средини, со депонирањето на цврстиот и на технолошкиот отпад и др. Ограничувачки фактор за надминување на овие проблеми е недостигот на финансиски средства поради слабата финансиска моќ на општината, но и заради нискиот стандард на населението.

4.3.2. СВОТ-АНАЛИЗА

Цел	Подобрување на целокупната инфраструктура во функција на квалитетот на живеење и локалниот економски развој во општината
Јаки страни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Човечки ресурси во општината за подготовка на проекти 2. Добра географска местоположба на општината (коридор Е-8, близина на аеродоромите во Скопје и во Охрид) 3. Проекти во фаза на реализација 4. Изготвена техничка документација за нови инфраструктурни објекти 5. Постојечка инфраструктура (здравствена, образовна, телекомуникациска)
Слаби страни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Недоизграденост на инфраструктурните објекти 2. Застареност на постојната водоводна мрежа во Гостивар 3. Запоставеност на руралната инфраструктура 4. Неплаќање комунални такси и надомест за услуги од страна на граѓаните
Закани	<ol style="list-style-type: none"> 1. Корупција 2. Прситапот до државните фондови зависен од политичката припадност 3. Низок стандард на населението 4. Наследени долгови на ЕЛС 5. Нередовно плаќање на ДДВ
Можности	<ol style="list-style-type: none"> 1. Децентрализацијата и новите надлежности на општината 2. Достапни меѓународни и државни фондови 3. Спремност на населението за самопридонес 4. Инвестициски фондови

4.3.3. ЛОПИКА НА ИНТЕРВЕНЦИЈА

ПРОБЛЕМ	МЕРКИ	АКТИВНОСТИ
Недоволна и некавалитетна локална инфраструктура	1. Решавање на проблемот за чиста и здрава вода за пиење	1.1 Доградба на пречистителна станица за градот Гостивар 1.2 Санирање на водоводниот систем во с. Дебреште 1.3 Доградба на водоводна мрежа во с. Чегране 1.4 Доградба на водоводна мрежа во с. Србиново 1.5 Промена на старата со нова водоводна мрежа во Гостивар
	2. Решавање на проблемот со соодветно одведување на отпадните води	2.1 Изградба на пречистителна станица за отпадни води во Гостивар 2.2 Изградба на канализациска мрежа во населба Фазанерија 2.3 Изградба на фекална канализација за с. Чегране 2.4 Изградба на фекална канализација за с. Форино 2.5 Изградба на фекална канализација за с. Дебреште 2.6 Изградба на фекална канализација за с. Балиндол 2.7 Изготвување генерален план (проект) за прибирање на отпадните и на атмосферските води
	3. Решавање на проблемот со локалните патишта, тротоарите, парковите и зеленилото	3.1 Отворање и доградба на дел од булеварот „Браќа Гиноски“, обиколната улица 101, обиколната новопроектирана улица јужно од градот 3.2 Проширување на патот Гостивар-Чегране 3.3 Изградба на локален пат Дебреште-Гостивар 3.4 Шеста зона – изградба на пат и тротоари 3.5 Реконструкција на асфалт за ул. „Беличица“ 3.6 Изградба на тротоари во с. Дебреште 3.7 Уредување на коритото на реката Вардар

4.3.4. ПЛАН ЗА АКЦИЈА

Решавање на проблемот за чиста и здрава вода за пиење

	АКТИВНОСТ	2006		2007		2008		ОДГОВОРНОСТ	ТРОШОЦИ
		1-6	7-12	1-6	7-12	1-6	7-12		
1	Доградба на пречистителна станица за градот Гостивар	X	X					ЕЛС и ЈКП	45.000 €
2	Санирање на водоводниот систем во с. Дебреште	X	X					МЗ, ЕЛС и ЈКП	50.000 €
3	Доградба на водоводната мрежа во с. Чегране		X	X				МЗ, ЕЛС и ЈКП	150.000 €
4	Доградба на водоводната мрежа во с. Србиново			X				МЗ, ЕЛС и ЈКП	35.000 €
5	Промена на старата со нова водоводна мрежа на Гостивар		X	X	X	X	X	ЕЛС и ЈКП	2.500.000 €

Решавање на проблемот со соодветно одведување на отпадната вода

	АКТИВНОСТ	2006		2007		2008		ОДГОВОРНОСТ	ТРОШОЦИ
		1-6	7-12	1-6	7-12	1-6	7-12		
1	Изградба на пречистителна станица за отпадните води во Гостивар				X	X	X	ЕЛС и ЈКП	3.500.000 €
2	Изградба на канализациска мрежа во населбата Фазанерија		X					ЕЛС, ЈКП и МЗ	250.000 €
3	Изградба на фекална канализација за с. Чегране			X	X	X	X	ЕЛС, МЗ и ЈКП	1.600.000 €
4	Изградба на фекална канализација за с. Дебреште				X	X	X	ЕЛС, МЗ и ЈКП	2.200.000 €
5	Изградба на фекална канализација за с. Форино			X	X	X	X	ЕЛС, МЗ и ЈКП	2.000.000 €
6	Изградба на фекална канализација за с. Балиндол			X	X	X	X	ЕЛС, МЗ и ЈКП	1.1 00.000 €
7	Изготвување генерален план (проект) за прибирање на отпадните и на атмосферските води		X	X				ЕЛС, Оддел. за урбанизам и ЈКП	35.000 €

Решавање на проблемот со локалните патишта, тротоарите, парковите и зеленилото

	АКТИВНОСТ	2006		2007		2008		ОДГОВОРНОСТ	ТРОШОЦИ
		1-6	7-12	1-6	7-12	1-6	7-12		
1	Отворање и доградба на дел од булеварот „Браќа Гиноски“, обиколната улица 101, обиколната новопроектирана улица јужно од градот	X	X					ЕЛС и Фонд за патишта	360.000 €
2	Проширување на патот Гостивар-Чегране		X	X				ЕЛС и Фонд за патишта	200.000 €
3	Изградба на локален пат Дебреште-Гостивар		X					ЕЛС и Фонд за патишта	150.000 €
4	Шеста зона – изградба на пат и тротоари				X	X		ЕЛС и Фонд за патишта	300.000 €
5	Реконструкција на асфалт на ул. „Беличица“		X					ЕЛС	30.000 €
6	Иградба на тротоари во с. Дебреште			X				МЗ и ЕЛС	20.000 €
7	Уредување на коритото на реката Вардар		X	X				ЕЛС и ЈКП	80.000 €

4.4.1. ЦЕЛ 3

ПОДДРШКА НА ПОСТОЕЧКИТЕ ИНДУСТРИСКИ КАПАЦИТЕТИ, КАКО И НА ПОСТОЕЧКИТЕ ПРИВАТНИ БИЗНИСИ, ПРЕКУ ПРИСПОСОБУВАЊЕ, ОСНОВАЊЕ, РАСТ И РАЗВОЈ НА МАЛИ И СРЕДНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА

Моментално во општината активно работат 2.577 деловни субјекти. Дел од нив се претпријатија коишто се приватизирани или се во момент на сопственичка трансформација. Поголем дел од нив имаат отпуштено дел од вработените како технолошки вишок и се соочуваат со сериозни финансиски проблеми. Ваквата состојба е последица на намалениот обем на производство, на изгубените традиционални пазари, како и на недоволните сопствени организациски и менаџерски капацитети. Потребна е нивна консолидација, пред сè во делот на кадровско и организациско реструктурирање, како и обнова на опремата којашто во голема мера е амортизирана и истрошена и изнаоѓање стратешки партнери. Со завршувањето на овие активности, претпријатијата ќе бидат способни да прифатат и да реализираат инвестиции.

Во однос на вработеноста и невработеноста во општината, стапката на невработеност е речиси 60% од работоспособното население.

Можниот излез од оваа ситуација е во основање, раст и развој на мали и средни претпријатија. Потенцијалот на општината Гостивар е поволен во однос на можностите за развој на секторот на малите и на средните претпријатија. Регионот располага со добри природни ресурси; Гостивар има одлична местоположба (коридорот Е - 8, близината на границата со Косово; веќе раздвижен бизнис-сектор и др.). Сето ова создава добри предуслови за основање или приспособување на малите и на средните претпријатија, особено во доменот на: услужните дејности, занаетчиството, дрвната индустрија, земјоделството, текстилната индустрија, градежништвото, рударството и други. Развојот на локалната економија во општината го темелиме врз развојот на малите бизниси бидејќи малите бизниси овозможуваат разновидност и голема диверзификација на деловните активности. Тие се и елемент за развој на големите и на средните претпријатија. Малите бизниси овозможуваат високопродуктивни стопански активности поради нивната прилагодливост и можностите брзо да реагираат на пазарот.

Имајќи ја предвид моменталната состојба, евидентна е потребата од проактивна улога на локалната самоуправа за да го анимира и поттикне локалниот економски развој. Истото треба да се направи преку добро осмислен и стратешки организиран пристап.

4.4.2. СВОТ-АНАЛИЗА

Цел	Поддршка на постоечките индустриски капацитети, како и постоечките приватни бизниси, преку приспособување, основање, раст и развој на мали и средни претпријатија
Јаки страни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Постоечки човечки ресурси 2. Активни трговски и угостителски капацитети 3. Поволна географска местоположба на општината (коридор Е-8, близина на аеродоромите во Скопје и во Охрид) 4. Воспоставување едношалтерски систем 5. Релативно развиени трговски и услужни дејности
Слаби страни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Неизградено јавно-приватно партнерство 2. Непостоење бизнис-асоцијации 3. Неповолна структура на индустријата 4. Застарена технологија 5. Постоечката локална инфраструктура
Закани	<ol style="list-style-type: none"> 1. Нелојална конкуренција во трговијата (сива економија) 2. Тежок пристап до капитал (високи каматни стапки) 3. Низок стандард на населението
Можности	<ol style="list-style-type: none"> 1. Развој на традиционалните занаети 2. Развој на алтернативни видови туризам (ловен, риболовен, планинарски и сл.) 3. Голема мрежа на мали и средни претпријатија 4. Интерес од иселениците за финансирање во општината

4.4.3. ЛОГИКА НА ИНТЕРВЕНЦИЈА

ПРОБЛЕМ	МЕРКИ	АКТИВНОСТИ
Голем број невработени	1. Создавање услови за подобрување на вработеноста преку проактивна улога на ЕЛС Гостивар	1.1 Изготвување стратегија за локален економски развој 1.2 Формирање канцеларија - агенција за Л.Е.Р 1.3 Изготвување водич за инвеститори 1.4 Посета на позитивни економски примери и размена на искуства 1.5 Комплетирање на Деталниот урбанистички план (ДУП) 1.6 Поттикнување и основање инкубатор
	2. Креирање услови за реструктурирање на постоечките индустриски капацитети	2.1 Поттикнување на приватизацијата 2.2 Лобирање до Владата за приватизацијата 2.3 Воспоставување контакти со странски и со локални инвеститори 2.4 Печатење брошури за индустриските капацитети во Гостивар 2.5 Организирање меѓународна бизнис-средба во општина Гостивар 2.6 Овозможување достапна инфраструктура до капацитетите

4.4.4. ПЛАН ЗА АКЦИЈА

Создавање услови за подобрување на вработеноста преку проактивна улога на ЕЛС Гостивар

	АКТИВНОСТ	2006		2007		2008		ОДГОВОРНОСТ	ТРОШОЦИ
		1-6	7-12	1-6	7-12	1-6	7-12		
1	Изготвување стратегија за локален економски развој	X	X					ЕЛС во соработка со јавен и приватен сектор	25.000 €
2	Формирање канцеларија - агенција за Л.Е.Р.		X					ЕЛС	30.000 €
3	Изготвување водич за инвеститори		X					Канцеларијата на Л.Е.Р.	14.000 €
4	Посета на позитивни економски примери и размена на искуства			X				ЕЛС и канцеларијата на Л.Е.Р.	4.500 €
5	Комплетирање на Деталниот урбанистички план (ДУП)		X	X				Советот и секторот за урбанизам	25.000 €
6	Поттикнување за основање инкубатор			X				Канцеларијата на Л.Е.Р.	6.000 €

Креирање услови за реструктурирање на постоечките индустриски капацитети

	АКТИВНОСТ	2006		2007		2008		ОДГОВОРНОСТ	ТРОШОЦИ
		1-6	7-12	1-6	7-12	1-6	7-12		
1	Поттикнување на приватизацијата	X	X					Градоначалник и ЕЛС	12.000 €
2	Лобирање до Владата за приватизацијата	X	X	X				ЕЛС	7.000 €
3	Воспоставување контакти со странски и со локални инвеститори	X	X	X	X			ЕЛС и канцеларијата на Л.Е.Р.	16.000 €
4	Печатење брошури за индустриските капацитети во Гостивар		X	X				ЕЛС и Информативниот центар	8.000 €
5	Организирање меѓународна бизнис-средба во општината Гостивар			X				ЕЛС	12.000 €
6	Овозможување достапна инфраструктура до капацитетите			X	X	X	X	ЕЛС и ЈКП	100.000 €

4.5.1. ЦЕЛ 4

РАЗВОЈ НА ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО, НА СТОЧАРСТВОТО, НА ШУМАРСТВОТО И НА РУДАРСТВОТО

Стратешката цел за развој на земјоделството, на сточарството, на шумарството и на рударството претставува долгорочен развоен приоритет за агрономскиот сектор којшто е доминантен во руралниот дел на општината Гостивар.

Структурата на земјоделската површина и шумите е најмногу зависна од природата на просторот, главно до орографските услови, додека искористувањето на тие површини зависи од локацијата на населбите и од степенот на населеноста, односно од општествено-економските услови. Со оглед на тоа дека во руралната

средина преовладува висок релјеф, најмала површина зафаќа обработливото земјиште, кое е главно карактеристично за рамништето на Полошката котлина.

Застапеноста на високобонитетни класи на обработливо земјиште во општината е добра претпоставка за развој на земјоделството во повеќе значајни земјоделски култури, имајќи ги предвид климатските карактеристики и расположливите водени ресурси. За идниот развој на земјоделството во општината потребно е да се промени структурата на земјиштето според сопственоста, односно приватизацијата на преостанатата земја под општествена сопственост се укажува како неопходна.

Развојот на земјоделството и зголемувањето на обработливите површини е тесно поврзан со наводнувањето. Општината располага со голем воден потенцијал, за чиешто искористување е потребна доизградба на соодветна инфраструктура. Најзначаен хидрографски потенцијал во општината Гостивар е реката Вардар, која извира 5 км западно од градот Гостивар. Инвестирањето во проширувањето хидросистеми ќе придонесе за зголемување на приносите и на обработливите површини, како и можност за воведување нови земјоделски култури. За развојот на земјоделството особено внимание треба да им се посвети на развојот на претприемништвото и создавањето преработувачки капацитети, кои ќе овозможат зголемување на асортиманот и количината на земјоделските производи.

Значителен простор зафаќаат пасиштата коишто се меѓу најквалитетните во Македонија за развој на сточарството, бидејќи се високопланински. Тие се доста квалитетни и овозможуваат зголемување на сточарската дејност, која пак претставува основа за проширување на дејноста во областа на производството на млеко, млечни производи и месо. Сточарската дејност може да се развива и со основање минифарми. За развојот на сточарството од големо значење е постоењето современа индустриска кланица со ладилник - „Горни Полог“ (која се приватизира), сместена во градот Гостивар.

Најголема површина заземаат шумите коишто се разликуваат по својот квалитет во зависност дали се сместени на Шар Планина, на Враци или на Кораб, или пак на варовничката Сува Гора. Обемот и структурата на шумите претставува еден од значајните природни потенцијали на општината. Расположливиот шумски фонд е основна претпоставка за развој на дрвната индустрија. Развојот би се базирал пред сè на искористувањето на расположливата букова и дабова дрвна маса, заради широката примена на истата во градежната и во дрвопреработувачката индустрија за мебел и слично.

Во општината Гостивар постојат значителни рудни богатства коишто може да бидат од големо значење за економскиот развој на општината. Дел од нив веќе се експлоатираат (с. Србиново), но сè уште постои голем потенцијал којшто доколку се искористи на организиран начин, може уште повеќе да придонесе за сопствениот развој на општината.

4.5.2. СВОТ-АНАЛИЗА

Цел	Развој на земјоделството, на сточарството, на шумарството и на рударството
Јаки страни	<ol style="list-style-type: none">1. Постојење високобонитетни класи на обработливо земјиште2. Богат воден потенцијал (постојење значајни водени потенцијали – река Вардар)3. Пространи и квалитетни пасишта4. Чист еколошки регион5. Постоечка индустриска кланица со ладилник6. Богат шумски фонд и плодови7. Активна работна сила
Слаби страни	<ol style="list-style-type: none">1. Неприватизирано земјоделско земјиште2. Недоизградена инфраструктура за наводнување3. Непостојење преработувачки капацитети за голем дел од земјоделските производи4. Несоодветна искористеност на шумите5. Нестимулативна земјоделска политика6. Неразвиени маркетиншки услуги7. Недоволни знаења на земјоделците
Закани	<ol style="list-style-type: none">1. Преголема аграрна пренаселеност2. Необезбеден пласман на производите3. Немање сопствени средства за инвестирање4. Нестимулативна земјоделска политика5. Тежок пристап до капитал6. Микроклиматски промени
Можности	<ol style="list-style-type: none">1. Зголемување на обработливите површини2. Постоечки рудни ресурси3. Отворање преработувачки капацитети4. Формирање земјоделски здруженија за организирано дејствување5. Развивање кооперантски односи

4.5.3. ЛОГИКА НА ИНТЕРВЕНЦИЈА

ПРОБЛЕМ	МЕРКИ	АКТИВНОСТИ
Недоволна и несоодветна искористеност на постоечките ресурси во земјоделството, во шумарството и во рударството	1. Промоција на иницијативи за зголемување на земјоделското и на фармерското производство	1.1 Изработка на студија за подобро искористување на водните потенцијали во општината Гостивар 1.2 Изработка на проекти за доградба на системите за наводнување 1.3 Организирање обуки за индивидуалните земјоделски производители и сточари (фармери), со цел зголемување на квантитетот и на квалитетот на производството 1.4 Промовирање производство на квалитетна здрава храна од регионот на Гостивар 1.5 Поттикнување иницијативи за отворање ветеринарни станици во руралните средини за подобрување на здравствената заштита на животните 1.6 Информации за пристап до микро и мали кредити за индивидуални земјоделци и фармери
	2. Афирмирање на дрвопреработувачките капацитети	2.1 Иницијатива за формирање асоцијација на дрвопреработувачите 2.2 Изработка на брошура со информација за шумските потенцијали на општината Гостивар 2.3 Создавање услови за формирање или реактивирање на дрвопреработувачките капацитети 2.4 Обука преку чиракување и преквалификации на кадар
	3. Создавање услови за ефикасно искористување на рудното богатство	3.1 Формирање мешан тим за реализација на програмата 3.2 Формирање јавно-приватно партнерство со активните рудници 3.3 Подготвување студија/план за ефикасно искористување на рудните и на менералните резерви 3.4 Изработка и промовирање на рудните наоѓалишта со можност за нивна експлоатација 3.5 Обезбедување олеснет пристап за набавка на потребна механизација и машини 3.6 Преквалификација на кадар

4.5.4. ПЛАН ЗА АКЦИЈА

Промоција на иницијативи за зголемување на земјоделското и на фармерското производство

	АКТИВНОСТ	2006		2007		2008		ОДГОВОРНОСТ	ТРОШОЦИ
		1-6	7-12	1-6	7-12	1-6	7-12		
1	Изработка на студија за подобро искористување на водните потенцијали во општината Гостивар	X	X					ЕЛС, секторот за урбанизам, Водостопанство	23.000 €
2	Изработка на проекти за доградба на системите за наводнување	X	X	X				ЕЛС, секторот за урбанизам, Водостопанство	29.000 €
3	Организирање обуки за индивидуалните земјоделски производители и сточари (фармери), со цел зголемување на квантитетот и квалитетот на производството		X	X	X			ЕЛС, канцеларијата на Л.Е.Р. и асоцијација на земјоделците	24.000 €
4	Промовирање производство на квалитетна здрава храна од регионот на Гостивар			X	X	X		ЕЛС, канцеларија на Л.Е.Р. и Агенцијата за развој	18.000 €
5	Поттикнување иницијативи за отворање ветеринарни станици во руралните средини за подобрување на здравствената заштита на животните			X	X			ЕЛС и Министерството за земјоделство	20.000 €
6	Информации за пристап до микро и мали кредити за индивидуални земјоделци и фармери			X	X	X	X	ЕЛС, канцеларијата на Л.Е.Р. и банки	16.000 €

Афирмирање на дрвопреработувачките капацитети

	АКТИВНОСТ	2006		2007		2008		ОДГОВОРНОСТ	ТРОШОЦИ
		1-6	7-12	1-6	7-12	1-6	7-12		
1	Иницијатива за формирање асоцијација на дрвопреработувачите	X						ЕЛС и Агенцијата за развој	5.000 €
2	Изработка на брошура со информација за шумските потенцијали на општината Гостивар		X					ЕЛС и канцеларијата на Л.Е.Р.	8.000 €
3	Создавање услови за формирање или реактивирање на дрвопреработувачките капацитети		X	X				ЕЛС, Агенцијата за развој, Министерството за економија	20.000 €
4	Обука преку чиракување и преквалификации на кадар				X	X	X	ЕЛС, канцеларијата на Л.Е.Р. и асоцијација на дрвопреработувачите	35.000 €

Создавање услови за ефикасно искористување на рудното богатство

	АКТИВНОСТ	2006		2007		2008		ОДГОВОРНОСТ	ТРОШОЦИ
		1-6	7-12	1-6	7-12	1-6	7-12		
1	Формирање машин тим за реализација на програмата	X						ЕЛС и одборите на рудниците	4.000 €
2	Формирање јавно-приватно партнерство со активните рудници		X	X				ЕЛС и одборите на рудниците	7.000 €
3	Подготвување студија/план за ефикасно искористување на рудните и на менералните резерви		X	X				ЕЛС и инженерска екипа од рудници	35.000 €
4	Изработка и промовирање на рудните наоѓалишта со можност за нивна експлоатација		X	X				ЕЛС и канцеларијата на Л.Е.Р.	18.000 €
5	Обезбедување олеснет пристап за набавка на потребна механизација и машини			X	X			ЕЛС и мешаниот тим	9.000 €
6	Преквалификација на кадар			X	X	X		ЕЛС и канцеларијата на Л.Е.Р.	30.000 €

Адреса: ул. „Браќа Гиноски“, бр. 61
Гостивар, Република Македонија

тел./факс: (042) 213-511

тел./факс: (042) 214-406

интернет-страница: www.gostivari.gov.mk

Biblioteka: **Programi ndërkombëtar Bashkëpunimi Ndërkufitar Rajonal**

Botues: **Qendra Maqedonase për Bashkëpunim Ndërkombëtar (QMBN)**

Drejtor ekzekutiv: **Sasho Klekovski**

Redaktor përgjegjës: **Gonce Jakovleska**

Redaktor: **Tanja Hafner Ademi**

Përgatitja e tekstit: **Dimçe Mitreski**

Përktheu: **Nita Cavolli**

Lektura: **Daniel Medaroski, Gramoz Shabani**

Disejmi: **Koma lab. – Shkup**

Shtypi: **Borografika – Shkup**

Tirazhi: **300**

Adresa e botuesit:

Qendra Maqedonase për Bashkëpunim Ndërkombëtar (QMBN)

Nikola Parapunov p.n., F.Postar 55

1060-Shkup, Maqedoni

E-mail: mcms@mcms.org.mk

Internet faqja: <http://www.mcms.org.mk>

Të gjitha të drejtat janë të ruajtura. Riprodhimi i cilësdo pjesë të këtij publikimi nuk mund të bëhet pa leje paraprake të Qendrës Maqedonase për Bashkëpunim Ndërkombëtar.

PLANI STRATEGJIK PËR
ZHVILLIM LOKAL TË
KOMUNËS SË

GOSTIVARIT

mars, 2006

PËRMBAJTJA

1. HYRJE	51
2. PROFILI I KOMUNËS SË GOSTIVARIT	53
3. QASJA DHE PROCESI PËR PËRPUNIM TË PLANIT	57
4. VIZIONI DHE QËLLIMET PËR ZHVILLIMIN E ARDHSHËM LOKAL TË KOMUNËS SË GOSTIVARIT	60
4.1 VIZIONI	61
4.2 QËLLIME KRYESORE TË PLANIT	61
4.2.1 QËLLIMI 1	62
4.2.2 ANALIZA SWOT	63
4.2.3 LOGJIKA E INTERVENIMIT	64
4.2.4 PLANI AKSIONAR	65
4.3.1 QËLLIMI 2	66
4.3.2 ANALIZA SWOT	67
4.3.3 LOGJIKA E INTERVENIMIT	68
4.3.4 PLANI AKSIONAR	69
4.4.1 QËLLIMI 3	72
4.4.2 ANALIZA SWOT	73
4.4.3 LOGJIKA E INTERVENIMIT	74
4.4.4 PLANI AKSIONAR	75
4.5.1 QËLLIMI 4	76
4.5.2 ANALIZA SWOT	78
4.5.3 LOGJIKA E INTERVENIMIT	79
4.5.4 PLANI AKSIONAR	80

Përgatitja e Planit për zhvillim lokal të Komunës së Gostivarit është e ndihmuar nga ana e Qendrës Maqedonase për Bashkëpunim Ndërkombëtar (QMBN) përmes programit Bashkëpunim rajonal Ndërkufitar- BRN i financuar nga ICCO –Holandë.

Qëllimi i këtij programi është përmirësimi i bashkëpunimit ndërkufitar midis qeverive lokale dhe organizatave qytetare.

Në realizimin e programit janë të kyçur tri rajone kufirittare nga trekëndëshi Maqedoni-Kosovë-Shqipëri, këto janë: Komuna e Gostivarit (Maqedoni), Komunat e Prizrenit dhe Dragashit (Kosovë) dhe Komuna e Kukësit (Shqipëri).

1. HYRJE

Që të mund të parashikohet e ardhmja dhe të bëhet më e sigurt, është e nevojshme të përpunohet plan, i cili nëse është afatgjatë dhe i gjithanshëm, atëherë ai pranon atributin e strategjisë. Plani na tregon ku gjendemi, ku duam apo ku duhet të arrijmë, në çfarë mënyrë ta kryejmë këtë, cilat resurse na nevojiten për zbatimin e tij, cilat aktivitete në çfarë periudhë realizohen etj.

Me një fjalë, strategjia është dokument i tërë dhe i ndërlikuar në të cilin theksohen drejtimet dhe prioritetet zhvillimore si edhe masat, resurset e nevojshme dhe dinamika të zbatimit e tyre.

Një nga prioritetet e komunave në Republikën e Maqedonisë është përgatitja e “strategjive komunale” të ndryshme për promovimin dhe përparimin e mirëqenies ekonomike, sociale dhe ekologjike të komuniteteve, me qëllim të kontribuojnë për zhvillim të pandërprerë.

Në fillim të vitit 2002 u miratua Ligji i ri për vetëqeverisje lokale, ku janë të definuara kompetencat e reja të komunave. Në këtë ligj është definuar përveç tjerash, komunat janë përgjegjëse edhe për: planifikimin urban (urban dhe rural); mbrojtjen se mjedisit dhe ambientit natyror; zhvillimi ekonomik lokal (planifikimi i zhvillimit ekonomik lokal, përforsimi i prioritetëve zhvillimore dhe strukturore, udhëheqje e politikës lokale ekonomike, përkrahje e zhvillimit të ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme dhe të sipërmarrjes në nivel lokal; dhe punët komunale.

Qendra Maqedonase për Bashkëpunim Ndërkombëtar (QMBN) në bashkëpunim me organizatat partnerë Instituti për Demokraci dhe Medijim (IDM) nga Shqipëria dhe Qendra Zhvillimore e Kosovës (QZHK), formuan program për Bashkëpunim rajonal ndërkufitar (BRN) në cilin janë përfshirë komunat e trekëndëshit

ndënkufitar mes Maqedonisë-Shqipërisë-Kosovës: Gostivar (Maqedoni), Prizren dhe Dragash (Kosovë) dhe Kukës (Shqipëri).

Në kudër të programit, përveç të tjerave, ishte paraparë të punohet plan strategjik për zhvillim lokal të komunës.

Kjo ishte mundësi për Komunën e Gostivarit që t'i intensifitojë aktivitetet e veta nga aspekti i përpunimit të një plani strategjik për zhvillim lokal.

Për këtë qëllim fillimisht janë kryer disa trajnime të skuadrit komunal: Udhëheqje e cikël projekti, Planifikim strategjik; Planifikim veprimor; që në fund të organizohej mbledhje pune me kohëzgjatje disa ditësh për definim të planit për zhvillim lokal të Komunës së Gostivarit.

Duke i vlerësuar nevojat për përpunim të një plani strategjik efikas për zhvillim, dhe duke i pasur parasysh të gjitha aktivitetet vijuese, formohet ekipi për përgatitje të planit për zhvillim lokal të Komunës së Gostivarit. Ky ekip, me përkrahjen e eksperteve nga Qendra Maqedonase për Bashkëpunim ndërkombëtar, ka pasur për detyrë punimin e planit për zhvillim lokal të komunës.

2. PROFILI I KOMUNËS SË GOSTIVARIT

Vendpozita gjeografike

Komuna e Gostivarit gjendet ne pjesën perëndimore të Republikës së Maqedonisë, në pjesën e sipërme të luginës së Pollogut, në anën e jugut të Fushës së Gostivarit. Ka sipërfaqe prej 518,79 km², afër 2,9 % prej sipërfaqes së pëngjithohme të republikës.

Fizionomia e relievit i determinon drejtimet rrugore - Lugina e Pollogut në veri dhe kthesën e Bukoviqit në jug.

Koridoret më të rëndësishme për trafik tranzit janë: Udhë magjistrale M-4 Shkup-Ohër; hekurudha Shkup-Kërçovë dhe udhë rajonale Gostivar-Dibër-Ohër

Pranë barrierave malore të dalluara kah perëndimi dhe lindja, pozita e tillë i siguroj komunës vendpozitë të mirë gjeografike dhe gjeografike.

Pozita e volitshme e Gostivarit në kuptim të trafikut del nga disponimi i tij në kalueshmërinë nga lugina në pjesën kodrinore, ndërsa pozita gjeografike për sa u përket lagjeve, mundësoi që qyteti me lehtësi t'i kryej funksionet e tij qendrore.

Vetë qyteti për shkak të vendpozitës në rrafshinën e fushës së Gostivarit, ka mjaft hapsirë për zgjerim teritorial për arsye se gjendet në rritje dinamike të pandërprerë në kuptim ekonomik dhe demografik; si qendër e vetme administrative, kulturore, udhëheqëse, politike, ekonomike dhe kulturore të Pollogut të Sipërm.

Popullata

Gjendja e përgjithshme e popullatës në komunën e Gostivarit, si edhe në krahasim me popullatën në Republikën e Maqedonisë sipas gjinisë dhe strukturës kombëtare është e dhënë në tabelën në vijim (sipas regjistrimit të popullatës në RM nga viti 2002).

Tabela 1: Numri i përgjithshmi të banorëve në komunën e Gostivarit

Komuna	Total	Maqed.	Shqiptarë	Turq	Romë	Vlehë	Serbë	Boshnj.	Tëjerë
Gostivar	81.042	15.877	54.038	7.991	2.237	15	160	39	685
(%)	100	19,59	66,68	9,86	2,76	0,02	0,20	0,05	0,85
RM (%)	4,01	1,22	10,61	10,25	4,15	0,15	0,45	0,23	3,26

Popullatë me profesion aktiv

Në tabelën e ardhshme është dhënë vështrim i popullatës në komunën e Gostivarit me moshë prej 15 vjet dhe më shumë sipas aktiviteteve të tyre.

Tabela 2: Vështrim i popullatës aktive dhe profesioni i tyre

Komuna	Total	Ekonomikisht aktiv			Ekonomikisht jo-aktiv
		Të gjithë personat	Persona që kryejnë profesion	Persona që nuk kryejnë profesion	
Gostivar	35.711	13.504	7.195	6.309	22.207
(%)	100	37,81	53,28	46,72	62,16%

Karakteristikat gjeologjike

Terenet e komunës janë të përbëra nga shkëmbinijë nga paleoliti i lashtë (filitoide, metadi jabaze, rrasë të gjelbëra, rrasë kuarci dhe kuarcitë)

Sedimentet triasike janë me faci argjile, gur qëlqeror dhe rërë, ndërsa nga shkumësi janë të përfshira sedimente sipërschkumësi.

Sedimentet më të reja kvartere përbëhen nga sedimenti aluvial-proluvial dhe material moren në pjesët e larta malsore.

Karakteristika gjeotektonike

Në pamje gjeotektonike, komuna ka tektonikë mjaftë të ndërlikuar dhe me pjesën më të madhe bie në zonën e Sharrit –Pelisterit.

Relievi

Komuna e Gostivarit karakterizohet me reliev të llojllojshëm, cili është i pasur me forma karakteristike, me pozicionim të dalluar vertikal.

Lugina e Pollogut është krijuar si pasojë e trazirave të mëdhaja tektonike, gjatë rrjedhjes së liqenit që ka ekzistuar këtu, në periudhën e terciarit dhe kuareit, nëpër kanjonit të Dervenit pastaj në Vardar e deri në detin Egje.

Në këtë fazë gjeologjike është formuar relievi themelor i kësaj pjese të Ballkanit, me këtë edhe relievi themelor i luginës së Gostivarit.

Relievi malor ka karakter kodrinor-malor i cili është i përbërë nga malet: Mali i Thatë (1,853m l.n.d.) dhe Mali Sharr (2,748m l.n.d.).

Pjesët malore perëndimore janë të mbuluara me florë të begatshme që i jep karakter të dalluar pyllor; ndërsa pjesët lindore janë të pambuluara dhe të shkreta (Mali i Thatë dhe Zheden) për shkak të përbërjes me gur gëlqeror.

Relievi luginor e përbën lugina e Pollogut (300-600m l.n.d.).

Në thelbin e luginës është e vendosur fusha e pasur e Pollogut me lartësi mbi nivelin e detit prej 400 – 461m. Fusha e sipërme e Pollogut ka lartësi më të madhe mbi nivelin e detit prej fushës së poshtme (fusha e Tetovës) 461m. Lartësitë në vende të veçanta në fushës ndryshojnë për shkak të valëvitjes së terrenit..

Lidhjet e komunikimit

Që të arrihet në Gostivar nga Tirana, apo nga Ohri, Prishtina, Shkupi ose Tetova, shfrytëzohet udha moderne cila kalon nëpër Fushën e Pollogut. Gostivari është i vendosur skaj koridorit 8 që mundëson komunikim të shpejtë në të gjitha drejtimet. Të gjithë komunikimet, rrugore ose hekurudhore, mundësojnë qarkullim të shpejtë. 100km. Në jug gjendet aeroporti i Ohrit dhe afër 90km (në veri-lindje) është aeroporti i Shkupit.

3. QASJA DHE PROCESI PËR PËRPUNIM TË PLANIT

Qasja drejt definimit të vizionit dhe përcaktimit të strategjive për zhvillim të komunës së Gostivarit janë të përcaktuara në bazë të disa determinanta ve të rëndësishme:

- Analiza strategjike e situatës ekzistuese- analiza SWOT;
- Procesi rrjedhor i decentralizimit dhe kompetencat e reja të komunave;
- Definimi i drejtimeve strategjike në bazë të sektorëve ekonomik bartës dhe resursët ekzistues natyrorë.

Planifikimi

Zhvillimi i strategjisë dhe planifikimi janë ngushtë të lidhura mes veti dhe janë në lidhje me aktivitetet (veprimet) e ardhshme të komunës. Planifikimi bëhet me qëllim të përcaktohet zhvillimi i strategjisë dhe është më tepër i lidhur me orientimet (drejtimet) e ardhshme, sesa me qëllimet konkrete dhe aktivitetet.

Zhvillimi lokal është proces me të cilin komuna, në partneritet me sektorin publik, privat dhe civil, e përmirëson cilësinë e jetës së banorëve të vet përmes krijimit të mirëqenies të re ekonomike dhe shoqërore.

Në pjesën vijuese në mënyrë përshtetëse është dhënë dënia dhe dobishmëria e analizës SWOT.

Analiza SWOT

Matrica-forma SWOT është zhvilluar si vegël e qartë për analizim të procesit të planifikimit të strategjisë. Kjo analizë është kombinim i analizave të branshme

(anët e forta dhe të dobëta) me analizat e jashtme (mundësitë dhe rreziqet). Prandaj analiza SWOT duhet të bazohet në njohuri solide të faktorëve dhe aktorëve ekzistues në mjedisin e punës si edhe analizë e resurseve të brendshëm dhe funksionimit të komunës.

Analiza SWOT është metodë e dobishme për analizë, e cila e ndihmon përcaktimin e prioritetëve, krijimin e vizioneve të përbashkëta dhe zhvillimin e strategjive të cilat do t'i përforcojë.

Domethënia e fjalës SWOT është: **Strengths** (Përparsitë), **Weaknesses** (Dobësitë), **Opportunities** (Mundësitë) dhe **Threats** (Kërcënime apo rreziqe).

Ky lloj analize ndihmon në përcaktimin dhe vlerësimin e përparsive konkurente. Çdo herë kur një ndërmarrje vendos të lokalizohet, merren parasysh përparsitë e rajonit.

Përparsitë e rajonit janë ato vlera apo faktorë që japin përparsi konkrete dhe e bëjnë vendin atraktiv, që do të thotë se janë karakteristika të qarta lokale të rajonit.

Dobësitë janë ato faktorë që paraqesin pengesë për zhvillimin ekonomik dhe mund të janë në formë sociale, fizike, udhëheqëse, operative etj.

Përparsitë dhe dobësitë janë faktorë të brendshëm të rajonit (Komunës), ndërsa mundësitë dhe rreziqet janë faktorë të jashtëm.

Mundësitë janë ata faktorë të jashtëm të cilët e lehtësojnë zhvillimin e përparsive konkurente.

Rreziqet janë trendet apo zhvillimet e papërshtatshme të jashtëm të cilët për ekonominë në komunat sjellin rënie të përparsive konkurente.

Në rastin tonë, analiza SWOT përdoret si bazë për përpunimin e planit strategjik duke i përfshirë detyrat, veprat dhe mjetet e duhura për zbatimin e tij, njëkohësisht duke mundësuar të përcaktohet drejtimi për analiza dhe hulumtime vijuese të anëve më të rëndësishme të forta dhe të dobëta të komunës, të duhura për shfrytëzimin e drejtë të mundësive apo për të zvogëluar rrezikun.

Krijimi i kushteve për rritje pozitive ekonomike të komunës në 3-5 vitet e ardhshme do të realizohet me themelimin të një sistemi të qëndrueshëm për shfrytëzim dhe udhëheqjen e resurseve lokale (ekonomi). Kjo do të mundësojë mbajtjen e vendeve pune të tanishme, dhe njëkohësisht do të krijoj kushte për hapjen e vendeve të reja pune, cili është kushti themelor për përmirësimin e standardit, me këtë edhe kualitetin e jetës në komunë.

Që ky plan të jetë real për t'u zbatuar, komuna njëherë duhet ta zbatojë procesin sistematik të planifikimit strategjik duke marrë hapa të përshtatshme për zhvillimin e vetë lokal. Që të themelohet në baza të shëndosha, ky proces duhet të realizohet sipas planit vijues:

1. Përpunimi i Profilit të Komunës së Gostivarit, me të dhëna për resurset që i ka në disponim;
2. Definimi i drejtimeve për zhvillim të komunës;
3. Formulimi i qëllimeve reale, detyrat dhe strategjitë;
4. Identifikimi dhe vlerësimi prioritetive;
5. Zhvillimi dhe realizimi i planeve veprimore.

Strategjia për zhvillim lokal për periudhën 2006–2008, është e menduar në mënyrë që të kontribuojë për ndryshime të suksesshme strategjike në komunë. Plani është i motivuar nga vizioni për zhvillimin e komunës së Gostivarit dhe fokusohet në qëllime me numër të kufizuar të cilët do të veprojnë si trajni «polugi za promena». Këto qëllime do të arrihen nëpërmjet një serie të prioritetive dhe masave. Ekipikomunal, me ndihmën e QMBN-së, bashkë i menduan të gjitha komponentat e planit strategjik, duke i përfshirë të gjitha konsultimet paraprake. Parimet e UE-së rreth qasjes së partneritetit planifikim të zhvillimit lokal është karakteristika kryesore e kësaj strategjie. Megjithëse plani është me afat të mesëm (3 vite), i njëjti është bazë e mirë për planifikim të mëtejshëm dhe krijim të kushteve reale për zhvillim të komunës.

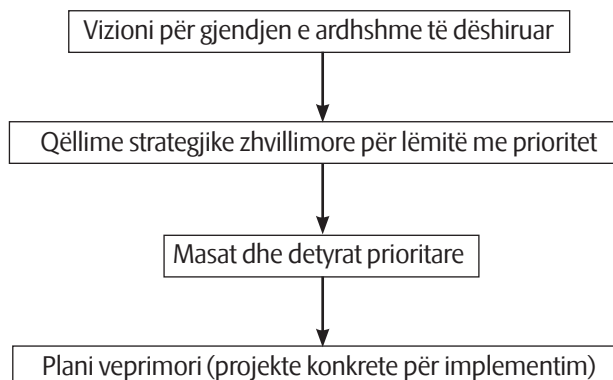

4. VIZIONI DHE QËLLIMET STRATEGJIKE PËR ZHVILLIMIN E ARDHSHËM TË KOMUNËS SE GOSTIVARIT

4.1. Vizioni

Vizioni paraqet përshkrim i gjendjes së ardhshme të dëshiruar ekonomike apo gjendjen zhvillimore të komunës (bashkisë). Vizioni duhet të jetë i formuar dhe i pranuar nga të gjitha palët e kyçra në proces. Edhe pse vizioni nuk është gjithnjë tërësisht i zbatueshëm, ai i jep komunës imazh të qartë për drejtimet.

Metodologjia e procesit të planifikimit strategjik në bazë të cilës është përpunuar ky plan, është e shfaqur në dijagramin vijues:

VIZIONI PËR ZHVILLIMIN E ARDHSHËM TË KOMUNËS SË GOSTIVARIT

KOMUNËN E GOSTIVARIT E SHOHIM SI NJË MJEDIS MJAFT TË ZHVILLUAR, ME INFRASTRUKTURË MODERNE FUNKSIONALE E CILA MUNDËSON ZHVILLIMIN EKONOMIK ME NUMËR TË VOGËL TË PAPUNËSUARVE. ËSHTË VEND ATRAKTIV PËR INVESTUESIT KU JETOJNË GJENERATA TË EDUKUARA DHE TË MOTIVUARA, MJEDIS MULTITETNIK ME BASHKËJETESË TË SHËDOSHË MULTITETNIKE.

ME NJË FJALË, GOSTIVARI PARAQET KOMUNË EVROPIANE, E CILA I PËRMBUSH TË GJITHA KUSHTET PËR JETË DHE KU ÇDO NJERI DO TË DËSHIRONTE TË JETONTE.

Pas kryerjes së analizës strategjike të gjendjes ekzistuese -analiza SWOT, u përcaktuan qëllimet kryesorë të vizionit, të cilat përfshijnë pesë segmente mbartëse, mbi të cilat themelohet zhvillimi i mëtejshëm lokal i komunës së Gostivarit, ndërsa me analizën krahasuese u përcaktuan të njëjtat sipas prioritetit.

4.2. Qëllimet kryesore strategjike

1. Promovimi dhe tërheqja e investimeve lokale dhe të huaja, fonde të shtetit dhe agjenci të tjera.
2. Përmirësimi i gjithë infrastrukturës në funksion të kualitetit të jetës dhe zhvillimit lokal ekonomik të komunës.
3. Përkrahja e kapaciteteve ekzistuese industriale, si edhe bizneset ekzistues e private përmes adaptimit, themelimit, rritjes dhe zhvillimit të ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme.
4. Zhvillimi i bujqësisë, blegtorisë, pylltarisë dhe xehtarisë.

4.2.1. QËLLIMI 1

PROMOVIMI DHE TËRHEQJA E INVESTIMEVE LOKALE DHE TË HUAJA, FONDE SHTETËRORË DHE AGJENCI TË TJERA

Krijimi i kushteve për tërheqje të investimeve të cilat mund të vijnë nga burime të ndryshme është themelore për një bashkësi.

Në të kaluarën komuna e Gostivarit ka patur sukses në këtë fushë, mirëpo nuk ka qenë në sasi dhe lloj të nevojshëm.

Investimet e siguruara nga agjencite ndërkombëtar dhe institucionet shtetërore në formë të granteve, në mënyrë të dukshme e ndihmojnë zhvillimin lokal. Përveç kësaj tërheqja e kapitalit privat edhe më shumë e shpejton dhe lëviz zhvillimin ekonomik, që nga ana tjetër do të mundësoj ulje të papunsisë dhe krijimin e standardit më të mirë për jetë.

Numri i madh i të papunësuarve jashtë vendit, në mënyrë të përkohshme , posaçërisht në shtetet perëndimore të Evropës, përbëjnë investitorë “të mëdhej” potencial. Kapitali i freskët i cili mund të investohet në komunë duhet të jetë atraktiv dhe i sigurt që të sigurohen investime të reja.

Në të ardhmein, investimet private do të jenë forca lëvizëse e zhvillimit lokal ekonomik.

Komuna e Gostivarit, me vendpozitën e vetë, lidhjeve të mira rrugore, si edhe resurset ekzistuese natyrore, është vend tërheqës për investitorët e ardhshëm. Që të arrihet në Gostivar nga Shkupi, Prishtina apo Ohri, shfrytëzohet autostrada moderne e cila kalon nëpër fushën pjellore të Pollogut. Në të vërtetë, të gjitha komunikimet, udhore apo hekurudhore mundësojnë qarkullim të shpejtë. 100 km në jug gjendet aeroporti i Ohrit dhe përafërsisht 90 km në veri-lindje gjendet aeroporti i Shkupit.

4.2.2. ANALIZA SWOT

Qëllim	Promovimi dhë tërheqja e investimeve lokale dhe të huaja, fondet shtetërorë dhe agjencitë e të tjera
Përparësi	<ol style="list-style-type: none">1. Kapacitete ekzistuese njerëzore2. Komunë me ingjerenca të zqjeruara (komunë e decentralizuar)3. Administratë publike profesionale4. Komunikim cilësor elektronik5. Lokacion i volitshëm i komunës (koridori E-8, afërsia e aeroporteve në Shkup dhe Ohër)6. Ambient i volitshëm për biznes
Dobësi	<ol style="list-style-type: none">1. Organizim i pamjaftueshëm për tërheqje të fondeve2. Partneritet privat-publik i pandërtuar në nivel lokal3. Veprime të ngadalshme dhe të vrazhda administrative4. Mospregaditje e materialeve promovuese
Kërcënime	<ol style="list-style-type: none">1. Konkurrence jolojale në tregti (ekonomi e zezë)2. Hyrje e vështirë në kapital (shkallë e lartë të kamatave)3. Politizimi në hyrje në fondet shtetërorë4. Standardi i ulët i popullatës5. Korrupcioni6. Qeveria joefikase e gjykatës
Mundësi	<ol style="list-style-type: none">1. Resurset dhe potencialet ekzistuese natyrore2. Klima e krijuar për zhvillim të zejeve tradicionale3. Kushte të mira për zhvillim të ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme (NVM)4. Rajon i pastër ekologjik5. Rritja e biznesit privat6. Hyrje e mundësuar në fonde rajonale të UEsë7. Ekzistimi i programeve zhvillimore donatore në Maqedoni

4.2.3. LOGJIKA E INTERVENIMIT

PROBLEM	MASA	AKTIVITETE
Fonde dhe investime të pamjaftueshme për zhvillim të komunës	1. Krijim i kushteve për tërheqje të fondeve në komunën e Gostivarit	1.1 Formim i ekipit nga Njësi të vetëqeverisjes lokale (NJVL), sektorit privat dhe publik (partneritet) 1.2 Trajnim i ekipit për qasje në fonde, planifikim projektor dhe aftësi komunikimi 1.3 Përgatitje të një udhëzuesi për investuesit 1.4 Shqyrtim për nevojë për kuadër 1.5 Krijim dhe azhurim i WEB faqes me projekte aktuale dhe të ardhshme 1.6 Themelimi i kontakteve me investues lokal dhe të huaj 1.7 Bashkëpunimi i rregullt me të gjitha institucionet shtetërore
	2. Promovimi dhe tërheqja e fondeve nga burime të ndryshme	2.1 Promovimi i partneritetit 2.2 Lobim rrjedhor deri te të gjithë aktorët relevant (donatorë ndërkombëtarë dhe të vendit, institucione shtetërore) 2.3 Takime të hapura tremujare me sektorin privat 2.4 Prezantim në mediat 2.5 Mundësim të kushteve lehtësuese për investuesit e ardhshëm (taksa komunale dhe administrative) 2.6 Botimi i broshurave për biznese aktive dhe të mundshëm në Gostivar 2.7 Praktikimi i sistemit një sportel

4.2.4. PLANI AKSIONAR

Krijimi i kushteve për tërheqje të fondeve në komunën e Gostivarit

	AKTIVITET	2006		2007		2008		PËRÇJEGJËSI	SHPENZIME
		1-6	7-12	1-6	7-12	1-6	7-12		
1	Formim i ekipit nga NJVL, sektorit privat dhe publik (partneritet)	X						NJVL në bashkëpunim me sektorin publik dhe privat	5.000 €
2	Trajnimi i ekipit për qasje në fonde, planifikim projektor dhe aftësi komunikimi	X	X					NJVL	12.000 €
3	Përgatitje të një udhëzuesi për investues		X	X				Zyrë e ZHLE	14.000 €
4	Shqyrtimi për nevojë nga kuador			X	X			NJVL dhe zyra e ZHLE	12.000 €
5	Krijimi dhe azhurimi të WEB faqes me projekte aktuale dhe të ardhshme		X	X	X	X	X	NJVL dhe zyra e ZHLE	7.000 €
6	Themelimi i kontakteve me investues lokal dhe të huaj			X				NJVL dhe zyra e ZHLE	8.000 €
7	Bashkëpunimi i rregullt me të gjitha institucionet shtetërore	X	X	X	X	X	X	NJVL	6.000 €

Promovimi i tërheqjes së fondeve të ndryshme burime

	AKTIVITETE	2006		2007		2008		PËRGJEGJËSI	SHPENZIME
		1-6	7-12	1-6	7-12	1-6	7-12		
1	Promovimi i partneritetit	X						Prefekt dhe NJVL	4.000 €
2	Lobim rrjedhor deri te të gjithë aktorët relevant (donatorë ndërkombëtarë dhe të vendit, institucione shtetërore)	X	X	X	X	X	X	NJVL	12.000 €
3	Takime të hapura tremujore me sektorin privat		X	X	X	X	X	NJVL	5.000 €
4	Prezantim në mediat		X		X			NJVL i Ndërmarrja publike komunale (NPK)	16.000 €
5	Mundësim i kushteve lehtësuese për investuesit e ardhshëm (taksa komunale dhe administrative)	X	X					NJVL	5.000 €
6	Botimi i broshurave për biznese aktive dhe të mundshme në Gostivar		X		X			Qendër informative dhe NJVL	8.000 €
7	Praktikimi i sistemit një sportel	X	X	X	X	X	X	NJVL	12.000 €

4.3.1. QËLLIM 2

PËRMIRËSIMI I INFRASTRUKTURËS SË PËRGJITHSHME NË FUNKSION TË CILËSISË SË JETËS DHE ZHVILLIMIT LOKAL TË KOMUNËS

Sipas pozitës gjeografike, Gostivari gjendet në pjesën perëndimore të Republikës së Maqedonisë, në pjesën e lartë të luginës së Pollogut, në pjesën jugore të fushës së Gostivarit. Nëpër territorin e komunës kalon koridori strategjik E-8, i cili paraqet lidhje e rëndësishme për zhvillimin ekonomik në rajon.

Autostrada moderne, hekurudha ekzistuese, rruge dhe gjitha infarastruktura ekzistuese paraqesin faktor të rëndësishëm për zhvillim të shpejtë ekonomik.

Për zhvillimin ekonomik gjithashtu është e rëndësishme lidhshmëria rajonale e cila është realizuar me modernizimin e rrjetit rrugor lokal dhe rajonal. Në funksion të zhvillimit lokal, perspektiv paraget bashkëpunimi ndërkufitar me Kosovën dhe Shqipërinë. Vendpозita

e komunës së Gostivarit jep mundësi të mira për bashkëpunim ekonomik, arsimor, kulturor etj.

Ndërtimi i rrjetit rrugor lokal tërësisht nuk i plotëson nevojat dhe paraqet pengesë për zhvillimin më të shpejtë ekonomik dhe për shfrytëzimin më të mirë të resurseve natyrore.

Në qytet dhe në vendet tjera, ndërtimi i infrastrukturës komunale nuk është në nivel të duhur. Akoma është aktual problemi i pastrimit të ujrave të zeza, kanalizimeve fekale nëpër fshatra, furnizimi me ujë në qytet dhe posaçërisht në mjediset rural, deponimi i plehrave të forta dhe mbeturinave teknologjike etj. Faktori që kufizon tejkalimin e problemeve të tilla është mungesa e mjeteve financiare për shkak të fuqisë së dobët financiare të komunis, mirëpo edhe për arsye të standardit të ulët të popullatës.

4.3.2. ANALIZA SWOT

Qëllim	Përmirësimi i infrastrukturës së përgjithshme në funksion të cilësisë së jetës dhe zhvillimit lokal të komunës
Përparësi	<ol style="list-style-type: none">1. Resurse njerëzore për përgatitje të projekteve2. Vendpozita e mirë gjeografike e komunës (koridori E-8, afërsia e aeroporteve në Shkup dhe Ohër)3. Proejkte në fazë realizimi4. Dokumentacioni i përgatitur teknik për objekte infrastrukture të reja5. Infrastruktura ekzistuese (shëndetësore, arsimore, telekomunikimi)
Dobësi	<ol style="list-style-type: none">1. Moskryerje e ndërtimit të objekteve infastrukturore2. Vjetrimi i rrjetit ekzistues ujësjellës në Gostivar3. Moskujdesi i infrastrukturës rurale4. Mospagimi i taksave komunale dhe pagimet për shërbime nga ana e qytetarëve
Kërcënime	<ol style="list-style-type: none">1. Korrupsioni2. Hyrja në fondet shtetërorë është e varur nga përkatësia politike3. Standardi i ulët i popullatës4. Borxhe të trashëguara nga NJVL5. Pagimi i parregullt i TVSHsë
Mundësi	<ol style="list-style-type: none">1. Decentralizimi dhe ingjerenat e reja të komunës2. Fonde të disponueshme shtetërorë dhe ndërkombëtare3. Gatishmëria e banorëve për vetëkontribut4. Fonde investuese

4.3.3. LOGJIKA E INTERVENIMIT

PROBLEM	MASA	AKTIVITETE
Infrastruktura e pamjaftueshme dhe jociësore lokale	1. Zgjedhja e problemit të ujit të pastër dhe të shëndetshëm për të pirë	1.1 Ndërtimi i stacionit pastrues në qytetin e Gostivarit 1.2 Sanimi i sistemit të ujësjellësit në f. Debreshtë 1.3 Ndërtimi i rrjetit të ujësjellës në f. Çegran 1.4 Ndërtimi i rrjetit të ujësjellësit në f. Srbinovë 1.5 Zëvendësimi i rrjetit të ujësjellësit të vjetër me të ri në Gostivar
	2. Zgjedhje e problemit me kanalizimin të përshtatshëm të ujrave të zeza	2.1 Ndërtimi i stacionit pastrues për ujra të zeza në Gostivar 2.2 Ndërtimi i rrjetit të kanalizimit në lagjen Fazanerija 2.3 Ndërtimi i kanalizimit fekal në f.Çegrane 2.4 Ndërtimi i kanalizimit fekal në f.Forino 2.5 Ndërtimi i kanalizimit fekal në f.Debreshtë 2.6 Ndërtim i kanalizimit fekal në f.Balindol 2.7 Përgatitje e planit (projekt) të përgjithshëm për grumbullimin e ujrave të zeza dhe atmosferike
	3. Zgjedhje e problemit me rruget lokale, trotoarët, parqet dhe gjelbërimi	3.1 Hapja dhe ndërtimi i një pjese të bulevardit Braka Ginoski, rruga garkore 101, rruga garkore e re në jug të qytetit 3.2 Zgjërimi i rrugës Gostivar – Çegran 3.3 Ndërtim i rrugës lokale Debreshte – Gostivar 3.4 Zona e gjashtë – ndërtim të rrugës dhe trotoarëve 3.5 Rikonstruimi i asfaltit në Rr. Beliçica 3.6 Ndërtim të trotoarëve në f. Debreshte 3.7 Regullimi i shtratit të lumit Vardar

4.3.4. PLANI AKSIONAR

Zgjedhja e problemit të ujit të pastër dhe të shëndetshëm për të pirë

	AKTIVITET	2006		2007		2008		PËRGJEGJËSI	SHPENZIME
		1-6	7-12	1-6	7-12	1-6	7-12		
1	Ndërtimi i stacionit pastrues në qytetin e Gostivarit	X	X					NJVL dhe NKP	45.000 €
2	Sanimi i sistemit të ujësjellësit në f. Debreshtë	X	X					Bashkësia lokale (BL), NJVL dhe NKP	50.000 €
3	Ndërtimi i rrjetit të ujësjellësit në f. Çegran		X	X				BL, NJVL dhe NKP	150.000 €
4	Ndërtimi i rrjetit të ujësjellës në f. Srbinovë			X				BL, NJVL dhe NKP	35.000 €
5	Zëvendësimi i rrjetit të ujësjellës të vjetër me të ri në Gostivar		X	X	X	X	X	NJVL dhe NKP	2.500.000 €

Zgjedhja e problemit me kanalizimin të përshtatshëm të ujrave të zeza

	AKTIVITET	2006		2007		2008		PËRGJEGJËSI	SHPENZIME
		1-6	7-12	1-6	7-12	1-6	7-12		
1	Ndërtimi i stacionit pastrues për ujra të zeza në Gostivar				X	X	X	NJVL dhe NKP	3.500.000 €
2	Ndërtimi i rrjetit të kanalizimit në lagjen Fazanerija		X					NJVL, NKP dhe BL	250.000 €
3	Ndërtimi i kanalizimit fekal në f.Çegrane			X	X	X	X	NJVL, BL dhe NKP	1.600.000 €
4	Ndërtimi i kanalizimit fekal në f.Debreshtë				X	X	X	NJVL, BL dhe NKP	2.200.000 €
5	Ndërtimi i kanalizimit fekal në f.Forino			X	X	X	X	NJVL, BL dhe NKP	2.000.000 €
6	Ndërtimi i kanalizimit fekal në f.Balindol			X	X	X	X	NJVL, BL dhe i NKP	1.100.000 €
7	Përgatitje e planit (projekt) të përgjithshëm për grumbullimin e ujrave të zeza dhe atmosferike		X	X				NJVL, reparti për urbanizëm dhe NKP	35.000 €

Zgjedhja e problemit me rrugës lokale, trotuarët, parqet dhe gjelbrimi

	AKTIVITET	2006		2007		2008		PËRGJEGJËSI	SHPENZIME
		1-6	7-12	1-6	7-12	1-6	7-12		
1	Hapja dhe ndërtimi i një pjese të bulevardit Braza Ginoski, rruga garkore 101, rruga garkore e re në jug të qytetit	X	X					NJVL dhe Fondi për udha	360.000 €
2	Zgjerimi i udhës Gostivar – Çegran		X	X				NJVL dhe Fondi për udha	200.000 €
3	Ndërtim i rrugës lokale Debreshte – Gostivar		X					NJVL dhe Fondi për udha	150.000 €
4	Zona e gjashtë – ndërtimi të rrugës dhe trotuarëve				X	X		NJVL dhe Fondi për udha	300.000 €
5	Rikonstruimi i asfaltit në Rr. Beliçica		X					NJVL	30.000 €
6	Ndërtimi i trotuarëve në f. Debreshte			X				BL dhe i NJVL	20.000 €
7	Regullimi i shtratit të lumit Vardar		X	X				NJVL dhe NKP	80.000 €

4.4.1. QËLLIMI 3:

PËRKRAHJA E KAPACITETEVE EKZISTUESE INDUSTRIALE, BIZNESET EKZISTUES PRIVATE NËPËRMJET ADAPTIMIT, THEMELIMIT, RRIJTJES DHE ZHVILLIMIT TË NDËRMARRJEVE TË VOGLA DHE TË MESME

Në moment në komunë në mënyrë aktive punojnë 2,577 subjekte afariste. Një pjesë janë ndërmarrje të cilat janë të privatizuara apo gjenden në fazë të transformimit pronësor. Pjesa më e madhe kanë lëshuar nga puna një pjesë të punsuarve si tepricë teknolojike dhe ballafaqohen me probleme serioze financiare. Kjo gjendje është pasojë e prodhimit të ulësuar, treqjet e hupura tradicionale, si edhe kapacitetet e veta të pamjaftueshme organizative dhe menaxhuese. I nevojshëm është konsolidimi i tyre, në pjesën e strukturimit të sërishëm të kuadrit dhe organizimit, si edhe renovimi i paisjeve që janë të amortizuara dhe të harxhuara, dhe gjetja e partnereve strategjik. Me kryerjen e këtyre aktiviteteve ndërmarrjet do të aftësohen në pranimin dhe realizimin e investimeve.

Sa i përket punësisë dhe papunësisë në komunë, shkalla e papunësisë është gati 60% të popullatës së aftë për punë.

Dalja e mundshme nga kjo situatë është themelimi, rritja dhe zhvillimi i ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme. Potenciali i komunës së Gostivarit është i volitshëm sa i përket mundësive për zhvillim të sektorit të ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme. Rajoni ka në disponim resurse të mira natyrore dhe vendpozitë të shkëlqyer (koridori E - 8, afërsia e kufirit me Kosovën; biznes sektor i lëvizur etj. E gjithë kjo krijon parakushte të mira për themelim dhe adaptim të ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme, posaçërisht në domenin e shërbimeve, mjeshhtërisë, industrisë me dru, bujqësisë, industrisë tekstile, ndërtimtarisë, xehësisë etj. Zhvillimin i ekonomisë lokale në komunë e themelojmë mbi zhvillimin e ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme për arsye se bizneset e vegjël mundësojnë ndërlllojshmëri dhe dezirifikim të aktiviteteve afariste. Ata janë edhe element për zhvillim të ndërmarrjeve të mëdha dhe të mesme. Biznesët e vegjël mundësojnë aktivitete të larta produktive ekonomike për arsye të përshtatshmërisë dhe mundësisë shpejtë të reagojnë në treg.

Duke e patur parasysh gjendjen momentale, evidente është nevoja për rol proaktiv të vetëqeverisë lokale që t'a animoj dhe nxis zhvillimin lokal ekonomik. E njëjta mund të bëhet nëpërmjet qasjes strategjike të menduar mirë.

4.4.2. ANALIZA SWOT

Qëllim	Përkrahje e kapaciteteve ekzistuese industriale, bizneset ekzistues privat nëpërmjet adaptimit, themelimit, rritjes dhe zhvillimit të ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme
Përparësi	<ol style="list-style-type: none">1. Resurse ekzistuese njerëzore2. Kapacitete aktive tregtare dhe shërbyese3. Vendpozita e volitshme gjeografike e komunës (korridori E-8, afërsia e aeroporteve në Shkup dhe Ohër)4. Themelimi i sistemit një-sportel5. Punë relativisht të zhvilluara tregtare dhe shërbyese
Dobësi	<ol style="list-style-type: none">1. Partneriteti i pandërtuar publik-privat2. Mungesa e biznes-asociacioneve3. Struktura e pavolitshme e industrisë4. Teknologjia e vjetruar5. Infrastruktura ekzistuese lokale
Kërcënime	<ol style="list-style-type: none">1. Konkurrencë jolojale në tregti (ekonomi e zezë)2. Hyrje e vështirë në kapital (shkallë të larta të kamatave)3. Standardi i ulët i popullatës
Mundësi	<ol style="list-style-type: none">1. Zhvillimi zejeve tradicionale2. Zhvillimi i llojeve alternative të turizmit (gjueti, peshkim, alpinizëm etj.)3. Rrjet i madh i ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme4. Interesi i diasporës për financim në komunë

4.4.3. LOGJIKA E INTERVENIMIT

PROBLEM	MASA	AKTIVITETE
Numër i madhi të papunësuarve	1. Krijimi i kushteve për përmirësim të punësimit përmes rolit proaktiv të NJVL Gostivar	1.1 Përgatitje të strategjisë për zhvillim lokal ekonomik 1.2 Formimi i zyrës- agjencion për L.E.R 1.3 Përgatitje e udhëzues për investuesit 1.4 Vizitë shembujve pozitiv ekonomik dhe ndërrimi i përvojave 1.5 Kompletimi i Planit detajor urbanistik (PDU) 1.6 Nxitja dhe themelimi i inkubatorit
	2. Krijim të kushteve për ristrukturim të kapacitetve egzistuese industriale	2.1 Nxitja e privatizimit 2.2 Lobim deri te Qeveria për privatizimin 2.3 Themelim të kontakteve me investuse lokal dhe të huaj 2.4 Botim i broshurave për kapacitetet industriale në Gostivar 2.5 Organizimi i mbledhjes ndërkombëtare për biznes në komunën e Gostivarit 2.6 Sigurimi i infrastrukturës të disponueshme për kapacitetet

4.4.4. PLANI AKSIONAR

Krijim të kushteve për përmirësim të punësimit përmes rolit proaktiv të NJVL Gostivar

	AKTIVITET	2006		2007		2008		PËRGJEGJËSI	SHPENZIME
		1-6	7-12	1-6	7-12	1-6	7-12		
1	Përgatitje të strategjisë për zhvillim lokal ekonomik	X	X					NJVL në bashkëpunim me sektorin publik dhe privat	25.000 €
2	Formimi i zyrës-agjencia për L.E.R		X					NJVL	30.000 €
3	Përgatitje e udhëzues për investuesit		X					Zyra e L.E.R	14.000 €
4	Vizitë shembujve pozitiv ekonomik dhe ndërrimi i përvojave			X				NJVL dhe zyra e L.E.R	4.500 €
5	Kompletimi i Planit detal urbanistik (PDU)		X	X				Këshilli dhe reparti për urbanizëm	25.000 €
6	Nxitja dhe themelimi i inkubatorit			X				Zyrë për L.E.R	6.000 €

Krijim të kushteve për ristrukturim të kapacitetve egzistuese industriale

	AKTIVITET	2006		2007		2008		PËRGJEGJËSI	SHPENZIME
		1-6	7-12	1-6	7-12	1-6	7-12		
1	Nxisja e privatizimit	X	X					Prefekt i NJVL	12.000 €
2	Lobim deri te Qeveria për privatizimin	X	X	X				NJVL	7.000 €
3	Themelim të kontakteve me investuae lokal dhe të huaj	X	X	X	X			NJVL dhe zyra e ZHLE	16.000 €
4	Botim i broshurave për kapacitetet industrial në Gostivar		X	X				NJVL dhe Qendra informative	8.000 €
5	Organizimi i mbledhjes ndërkombëtare për biznes në komunën e Gostivarit			X				NJVL	12.000 €
6	Sigurim të infrastrukturës të disponueshme për kapacitetet			X	X	X	X	NJVL dhe NKP	100.000 €

4.5.1. QËLLIM 4

ZHVILLIMI I BUJQËSISË, BLEGTORISË, PYLLTARISË DHE XEHTARISË

Qëllimi strategjik për zhvillim të bujqësisë, blegtorisë, pylltarisë dhe xehtarisë paraqet prioritet afatgjatë zhvillimor për repartin e agronomisë i cili është dominant në pjesën rurale të Gostivarit.

Struktura e sipërfaqes bujqësore dhe pyllet është kryesisht e varur nga natyra hapsinore, kushteve gjeografike, ndërsa shfrytëzimi i tyre varet nga lokacioni i lagjeve dhe shkalla e popullimit-kushtet shoqëro-ekonomike. Në mjedisin rural dominon reliev i lartë dhe kjo është karakteristikë për luginën e Pollogut.

Përbërja e tokës me klasë me bonitet të lartë është supozim i mjaftueshëm për zhvillimin e bujqësisë në kultura të ndryshme të rëndësishme, duke i patur parasysht karakteristikat kohore dhe resurset e disponueshëm ujor. Për zhvillimin e ardhshëm të

bujqësisë në komunë duhet të ndërrohet struktura e tokës sipas pronësisë, privatizimi i tokës e cila gjendet në pronësi shoqërore paraqitet si nevojë e duhur.

Zhvillimi i bujqësisë dhe zgjerimi i sipërfaqeve të përpunueshme është ngushtë i ndërlidhur me ujësimin. Komuna ka disponim potencial të madh ujqor, mirëpo për të shfrytëzuar këtë duhet të mbarohet ndërtimi i infrastrukturës së parshatshme. Potenciali më i rëndësishëm hidrografik në komunë të Gostivarit është lumi Vardar, e cila ka burimin 5km lnë perëndim nga Gostivari. Investimi në zgjerim të hidro sistemeve do të kontribuoj për zmadhim të fitimeve dhe të sipërfaqeve të përpunueshme, si edhe mundësi për kultura të reja bujqësore.

Hapësirë të dukshme përfshijnë kullosat të cilat janë mes më cilësorëve në Maqedoni për zhvillimin e blegtorisë, pasi që gjenden në vende të larta malore. Ato janë shumë cilësore dhe mundësojnë rritjen e veprimtarisë së blegtorisë, që paraqet bazë për zgjerimin e veprimtarisë në fushën e prodhimtarisë së qumështit, prodhimeve qumështore dhe mishit. Veprimtaria e blegtorisë mund të zhvillohet edhe me themelimin e mini fermave. Për zhvillimin e blegtorisë rëndësi të madhe ka edhe ekzistimi i thertoresh bashkëkohore industriale me frigorifer "Pollogu i Epërm" (i cili u privatizua), i vendosur në qytetin e Gostivarit.

Sipërfaqen më të madhe e mbulojnë pyllët të cilat dallohen sipas cilësisë së tyre varësisht ku janë të pozicionuara –në Sharr, Vraci apo Korab, ose në shkëmbet e malit Suva Gora. Madhësia dhe struktura e pylljeve paraqet një nga potencialet më të rëndësishëm të komunës. Fondi pyllor i disponueshëm është supozimi i parë për zhvillim të industrisë për përpunim të drurit.

Në komunën e Gostivarit ekzistojnë pasuri xehërore të rëndësishme të cilat mund të kenë rëndësi të madhe për zhvillimin ekonomik të Komunës. Një pjesë ende eksploatohet (f.Srbino), mirëpo akoma ekziston potenciali që nëse shfrytëzohet në mënyrë të organizuar, edhe më shumë mund të arrihet për komunën e Gostivarit.

4.5.2. ANALIZA SWOT

Qëllim	Zhvillim i bujqësisë, së blegtorisë, së pylltarisë dhe na xehtarisë
Përparësi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ekzistimi i klasave të tokës me bonitet të lartë 2. Potencial i begatshëm ujor (ekzistimi i potencialeve të rëndësishëm ujor-lumi Vardar) 3. Kullota të mëdha dhe kualitative 4. Rajon i pastër ekologjik 5. Thertore ekzistuese industriale me frigorifer 6. Fond i pasur dhe fruta pyllore 7. Fuqi puntore aktive
Dobësi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tokë bujqësore e paprivatizuar 2. Infrastrukturë e pandërtuat për ujitje 3. Mosekzistimi i kapaciteteve përpunuese për pjesë të madhe të prodhimeve bujqësore 4. Shfrytëzimi i papërshtatshëm i pyllieve 5. Politika bujqësore jostimulative 6. Shërbime të pazhvilluara të marketingut 7. Njohuri e pamjaftueshme e bujqëve
Kërcënime	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mbipopullim i tepërt agrar 2. Plasmani i prodhimeve të pasiguruara 3. Mungesa e mjeteve personale për investim 4. Politika bujqësore jostimulative 5. Qasja e rëndë në kapital 6. Ndryshimet mikro-klimatike
Mundësi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zgjerim të sipërfaqeve të përpunueshme 2. Resurse ekzistuese 3. Hapje e kapaciteteve përpunuese 4. Formimi i shoqatave bujqësore për veprim të organizuar 5. Zhvillimi i marrëdhënieve kooperative

4.5.3. LOGJIKA E INTERVENIMIT

PROBLEM	MASA	AKTIVITETE
Shfrytëzimi i pamjaftueshëm dhe i papërshtahsëm i resurseve ekzistuese në bujqësi, blegtori, pylltari dhe xehtari	1. Promovimi i iniciativave për zmadhimin e prodhimitarisë bujqësore dhe blegtoze	<ul style="list-style-type: none">1.1 Përpunimi të studimit për shfrytëzim më të mirë të potencialeve ujorë në komunën e Gostivarit1.2 Përpunim i projekteve për ndërtim të sistemeve për ujitje1.3 Organizim të trajnimeve për prodhuesit individual bujqësor apo blegtorë me qëllim të zmadhohen kuantiteti dhe cilësia e i prodhimitarisë1.4 Promovimi i prodhimit të ushqimit të shëndetshëm cilësor nga rajoni i Gostivatrit1.5 Nxisja e iniciativave për hapje të stacioneve veterinarë në mjediset rural për përmirësim të mbrojtjes shëndetsore të shtazëve1.6 Infomata për qasje në mikro dhe kredite të vegjël për bujqit dhe blegtorët individual
	2. Afirmimi i kapaciteteve për përpunim të drurit	<ul style="list-style-type: none">2.1 Iniciativa për formim të asociacionit të përpunuesve të drurit2.2 Përpunim i broshurës me informata për potencialet pylltarë në Gostivar2.3 Krijim të kushteve për formim apo riaktivimi i kapaciteteve për përpunim të drurit2.4 Trajnim përmes ndihmë dhe rikualifikime të kuadrit
	3. Krijim të kushteve për shfrytëzim efikas të pasurisë xehërore	<ul style="list-style-type: none">3.1 Formim i ekipit të përzier për realizim të programit3.2 Formim të partneritetit publik-privat me minieret aktive3.3 Përgatitja e studi/plan për shfrytëzim efikas të rezervave xehërore dhe minerale3.4 Përpunim dhe promovim të vendeve xehësore me mundësi për eksploatimin e tyre3.5 Sigurimi i qasjes së lehtësuar për furnizim të mekanizmit dhe maqinave të nevojshme3.6 Rikualifikimi i kuadrit

4.5.4. PLAN VEPRIMOR

Promovimi i iniciativave për zmadhimin e prodhimitarisë bujqësore dhe blegtores

	AKTIVITET	2006		2007		2008		PËRGJEGJËSI	SHPENZIME
		1-6	7-12	1-6	7-12	1-6	7-12		
1	Përpunim të studisë për shfrytëzim më të mirë të potencialeve ujqorë në komunën e Gostivarit	X	X					NJVL, Reparti për urbanizëm, Vodostopanstvo	23.000 €
2	Përpunim i projekteve për ndërtim të sistemeve për ujtitje	X	X	X				NJVL, Reparti për urbanizëm, Vodostopanstvo	29.000 €
3	Organizim të trajnimeve për prodhuesit individual bujqësor apo blegtorë me qëllim të zmadhohen kuantiteti dhe kualiteti i prodhimitarisë		X	X	X			NJVL, zyra e ZHLE i Asociacioni i bujqve	24.000 €
4	Promovimi i prodhimit të ushqimit të shëndetshëm kualitativ nga rajoni i Gostivartit			X	X	X		NJVL, zyra e HLE i Agjensioni për zhvillim	18.000 €
5	Nxija e iniciativave për hapje të stacioneve veterinarë në mjediset rural për përmirësim të mbrojtjes shëndetsore të shtazëve			X	X			NJVL i Ministria për bujqësi	20.000 €
6	Infomata për qasje në mikro dhe kredite të vegjël për bujqit dhe blegtorët individual			X	X	X	X	NJVL, zyra e ZHLE dhe banka	16.000 €

Afirmimi i kapaciteteve për përpunim të drurit

	AKTIVITET	2006		2007		2008		PËRGJEGJËSI	SHPENZIME
		1-6	7-12	1-6	7-12	1-6	7-12		
1	Iniciativa për formim të asociacionit të përpunuesve të drurit	X						NJVL i agjensioni për zhvillim	5.000 €
2	Përpunim i broshurës me informata për potencialet pylltarë në Gostivar		X					NJVL dhe zyra e ZHLE	8.000 €
3	Krijimin e kushteve për formim ose riaktivizimin e kapaciteteve për përpunimin e drurit.		X	X				NJVL, agjensioni për zhvillim, Ministria për ekonomi	20.000 €
4	Trajnim përmes ndihmë dhe rikualifikime të kuadrit				X	X	X	NJVL, zyra e ZHLE i Asociacioni i përpunuesve të drurit	35.000 €

Krijim të kushteve për shfrytëzim efikas të pasurisë xehësore

	AKTIVITET	2006		2007		2008		PËRGJEGJËSI	SHPENZIME
		1-6	7-12	1-6	7-12	1-6	7-12		
1	Formim të skuadrit të përzier për realizim të programit	X						NJVL dhe Bordet e minierëve	4.000 €
2	Formim të partneritetit publik-privat me minieret aktive		X	X				NJVL dhe Bordet e minierëve	7.000 €
3	Pregatitja e studi/plan për shfrytëzim efikas të rezervave xehësore dhe minerale		X	X				NJVL dhe skuadër inzhinierësh nga minierëve	35.000 €
4	Përpunim dhe promovim të vendeve xehësore me mundësi për eksplotimin e tyre		X	X				NJVL dhe zyra e ZHLE	18.000 €
5	Sigurimi i qasjes së lehtësuar për furnizim të mekanizmit dhe maqinave të nevojshme			X	X			NJVL dhe skuadri i përzier	9.000 €
6	Rikualifikimi i kuadrit			X	X	X		NJVL dhe zyra e ZHLE	30.000 €

Adresa: Rr.Braça Ginoski nr.61
Gostivar, Republika e Maqedonisë

tel/faks: (042) 213-511

tel/faks: (042) 214-406

internet faqja: www.gostivari.gov.mk

Library: **International Programmes Regional Cross-Border Program**
Publisher: **Macedonian Center for International Cooperation (MCIC)**
Executive Director: **Saso Klekovski**
Executive Editor: **Gonce Jakovleska**
Copyedit: **Tanja Hafner Ademi**
Text preparation: **Dimce Mitreski**
Translation: **Nita Cavolli**
Proofreading: **Daniel Medarowski, Gramoz Shabani**
Design and layout: **Koma lab. – Skopje**
Printing: Borografika – **Shkupi**
Circulation: **300**

Publisher's address:

Macedonian Center for International Cooperation (MCIC)

Nikola Parapunov nn, P.O. Box 55

1060-Skopje, Macedonia

E-mail: mcms@mcms.org.mk

Website: <http://www.mcms.org.mk>

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced in any form without the permission from the Macedonia Center for International Cooperation.

LOCAL DEVELOPMENT
STRATEGIC PLAN OF THE
MUNICIPALITY OF

GOSTIVAR

March, 2006

CONTENTS

1. INTRODUCTION	89
2. PROFILE OF THE MUNICIPALITY OF GOSTIVAR	91
3. THE APPROACH AND PROCESSES OF PREPARING THE PLAN	95
4. THE VISION AND GOALS FOR FUTURE LOCAL DEVELOPMENT OF THE MUNICIPALITY OF GOSTIVAR	98
4.1 THE VISION	99
4.2 MAIN GOALS	99
4.2.1 GOAL 1	100
4.2.2 SWOT ANALYSIS	101
4.2.3 THE LOGIC OF INTERVENTION	102
4.2.4 ACTION PLAN	103
4.3.1 GOAL 2	105
4.3.2 SWOT ANALYSIS	106
4.3.3 THE LOGIC OF INTERVENTION	107
4.3.4 ACTION PLAN	108
4.4.1 GOAL 3	111
4.4.2 SWOT ANALYSIS	112
4.4.3 THE LOGIC OF INTERVENTION	113
4.4.4 ACTION PLAN	114
4.5.1 GOAL 4	116
4.5.2 SWOT ANALYSIS	117
4.5.3 THE LOGIC OF INTERVENTION	118
4.5.4 ACTION PLAN	119

The preparation of the local development plan of the Municipality of Gostivar is supported by the Macedonian Center for International Cooperation (MCIC) through the Regional Cross-border Cooperation Program (RMS) financed by ICCO-Netherlands.

The aim of this program is to improve cross-border cooperation between local governments and civil organizations.

Three cross-border regions from the Macedonia-Kosovo-Albania triangle are involved: Municipality of Gostivar (Macedonia), Municipality of Prizren and Dragash (Kosovo) and Municipality of Kukes (Albania)

1. INTRODUCTION

In order to anticipate the future and make it safer, it is necessary to prepare a plan that is lasting and multifaceted which will then attain an attribute of a strategy. A plan can tell us where we are at, where we want to be or where we should be, in what way to achieve this, which recourses are necessary for its application, at what time do we realize certain activities etc.

In short, a strategy is a complete and complex document which contains development directions and priorities, as well as measures, necessary resources and the dynamics of their application.

One of the priorities of the Municipalities in the Republic of Macedonia is the preparing of different “municipal strategies” for the promotion and advancement of economic, social and ecologic well-being in the Municipalities in order to contribute to sustainable development.

The new Law for Local Self-Government was passed at the beginning of 2002, defining new competences concerning the Municipalities. Besides other issues, this law defines that Municipalities are accountable for: urban planning (urban and rural); protection of the environment; local economic development (local economic development, setting up development and structural priorities, conducting local economy politics, supporting the development of small and medium enterprises and entrepreneurship on a local level); and utility issues.

The Macedonian Center for International Cooperation (MCIC) in collaboration with partner organizations Institute for Democracy and Mediation (IDM) from Albania and Kosovo Development Center (KDC) worked out a Program for Regional Cross-border Cooperation (RMS) which includes Municipalities from the border triangle

between Macedonia-Albania-Kosovo: Gostivar (Macedonia), Prizren and Dragash (Kosovo) and Kukës (Albania).

Among other activities, preparation of local development strategic plan was envisaged in the framework of this Program. This is an opportunity for the Municipality of Gostivar to intensify activities from an aspect of preparing a strategy plan for local development.

In order to accomplish this, trainings were carried out for the Municipality team: Project cycle management, Strategic Planning and Action Planning. After the training, a workshop was organized for the definition of the local development plan for the Municipality of Gostivar.

While evaluating the necessity for an effective development strategy and while keeping in mind all following activities, a team is being formed to prepare a local development plan for the Municipality of Gostivar. With the support of experts from the MCIC, the team worked out a local development plan for the Municipality.

2. PROFILE OF THE MUNICIPALITY OF GOSTIVAR

Geographic positioning

The Municipality of Gostivar is situated in the western part of the Republic of Macedonia, in the upper part of Polog Valley, in the southern part of Gostivar Field. The area is 518, 79 km², approximately 2,9 % of the whole terrain of the Republic of Macedonia.

The terrain physiognomy significantly determines road directions- Pollog Valley north and Bukovik bend, south.

The most important transit traffic corridors are: magisterial road M-4 Skopje-Ohrid, railroad Skopje-Kicevo and regional road Gostivar-Debar-Ohrid.

Alongside mountain barriers positioned west and east, the Municipality has a convenient geographic location.

Municipality OF Gostivar has an appropriate disposition as far as traffic is concerned, while the geographic position regarding residential areas enables the Municipality to accomplish central functions efficiently.

Because of its placement on the plain in Gostivar Field , the Municipality has enough space for expansion, having in mind that its growth is dynamic and perpetual, both economically and demographically as an only administrative, cultural, political and economic center in upper Polog.

Population

Given in the chart below is the overall population status in Municipality of Gostivar, as well as in comparison with the whole population in the Republic of Macedonia, by gender and ethnic structure (according to the 2002 Census in RM).

Chart 1: Total number of residents in the Municipality of Gostivar

Municipality	Total	Macedonians	Albanians	Turks	Roma	Vlachs	Serbs	Boshnaks	Others
Gostivar	81.042	15.877	54.038	7.991	2.237	15	160	39	685
(%)	100	19,59	66,68	9,86	2,76	0,02	0,20	0,05	0,85
R.M. (%)	4,01	1,22	10,61	10,25	4,15	0,15	0,45	0,23	3,26

Professionally active population

A view of the population in the Municipality of Gostivar that are over 15 years of age and by their activities is given in the next chart below.

Chart 2: View of the professionally active population and their activities

Municipality	Total	Economically active			Economically non-active
		All	Professionals	Non-professionals	
Gostivar	35.711	13.504	7.195	6.309	22.207
(%)	100	37,81	53,28	46,72	62,16%

Geological characteristics

The terrain within the Municipality is contained of ancient Paleolithic rock (filitoids, methadiabas, green slabs, quartz and quartzite slabs)

Triassic sediments have argil clay fascia, sandstone and slate, while from the chack (kreda) period there are upperkredaic sediments.

Newer quarter sediments are consisted of alluvial-proluvial sediments and moraine material in higher mountain areas.

Geotectonic characteristics

From a geotectonic view the Municipality has a very complex tectonic and with a greater part lies in the Sar-Pelister zone.

Terrain

The Municipality of Gostivar is characterized with a diverse terrain rich with different types of formations that have a distinct vertical positioning.

Polog Valley was created as a consequence to great tectonic commotion during an outflow of a lake that existed here through the Derven canyon and Vardar to the Aegean Sea in the Tercier and Quarter periods.

The basic terrain of this part of the Balkans, as well as Gostivar valley, was formed in this geological phase.

The mountain terrain has a hill-mountain disposition consisted of mountains: Suva Gora (1,853m above sea level) and Shar Mountain (2,748m ASL).

The western mountain parts are covered with rich vegetation with a distinctive forest quality, while eastern parts are mainly desolated due to poor soil consistence.

The valley terrain created the Polog Valley (300-600m ASL).

Situated at the valley bottom is the affluent field of Polog with 400 – 461m

ASL. The upper part of Polog (461m ASL) has a greater height than the lower part (Tetovo Field). The height in different places varies due to the wavy formations of the terrain.

Communications

In order to arrive to Gostivar from Tirana or Ohrid, Prishtina, Skopje or Tetovo, you can use the modern road that goes through Polog valley. Gostivar is situated near Corridor 8 which enables fast communication in all directions. All communications, either road or railroad, allow quick circulation. 100km south is the Ohrid Airport and approximately 90km (north-east) is Skopje Airport.

3. THE APPROACH AND PROCESSES OF PREPARING THE PLAN

The approach to defining the vision and strategic directions for the development of the Municipality of Gostivar are established on several significant elements:

- Strategic analysis of the existing situation- SWOT analysis;
- Current decentralization process and new Municipality competences;
- Defining strategic directions on basis of carrying economic sectors and existing natural resources

Planning

Strategy development and planning are tightly correlated and connected to future activities of the Municipality. Planning is done in order to determine the development of a strategy and concerns future orientations (directions) more than concrete goals and activities.

Local development is a process by which the Municipality, in partnership with the public, private and civil sectors, improves the quality of living through creating a new economic and social wellbeing.

The benefits of the SWOT analysis are described in the next pages.

SWOT analysis

The SWOT matrix was developed as a tool for analyzing the process of strategic planning. This analysis is a combination of internal analysis (strengths and weaknesses) with external analysis (opportunities and threats). That is why the SWOT analysis should be based on solid knowledge of the existing factors and actors in the working environment as well as an analysis of internal resources and the functioning of the Municipality.

The SWOT analysis is a method that helps to determine priorities, create shared visions and develop strategies that will be applied.

The meaning of SWOT is: **Strengths Weaknesses Opportunities Threats**

This kind of analysis helps to determine and evaluate competitive strengths. Every time an enterprise decides to localize, it takes into consideration the strengths of the region.

The strengths of the region are values or factors that give solid advantages and make the place attractive, which means that they are precise local characteristics of the region.

Weaknesses are factors that are an obstacle to the economic development and can be of social, physical, managerial, operational etc. nature.

Strengths and weaknesses are internal factors of the region (Municipality), while opportunities and threats are external factors.

Opportunities are external factors that alleviate the development of competitive strengths.

Threats are inappropriate external trends or developments that turn down competitive strengths for the economy of the Municipality.

In our case SWOT analysis is used as a foundation for the strategic plan including tasks, actions and means necessary for its realization, while enabling the determination of directions and future researches of most important strong and weak sides of the Municipality, needed for the proper use of opportunities or for weakening threats.

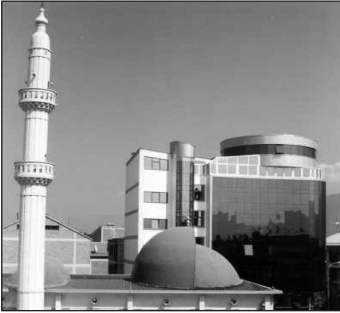
The creation of conditions for positive economic growth in 3-5 years will be realized with the establishment of a supporting system for the use and management of natural resources (economy). This would allow keeping current jobs and at the same time create conditions for opening new jobs, which is the main condition for the enhancement of living standards in the Municipality.

In order for this plan to be applicative, the Municipality should first carry out a systematic process of strategic planning while taking appropriate steps for its local development. This process should be realized according to the following plan:

1. Working out a Profile of the Municipality of Gostivar with data on available resources;
2. Defining directions for Municipality development;
3. Formulating real goals, tasks and strategies;
4. Identification and evaluation of priorities;
5. Development and realization of action plans.

The local development strategy for the period 2006–2008 is thought out in a way that it should contribute to successful strategic changes in the Municipality. The plan is motivated by the vision for development of the Municipality of Gostivar and focuses on a limited number of goals which would serve as a basis for change. These goals will be achieved through a series of measures and priorities. The municipal team, supported by MCIC, conceived all the strategic plan components, while including all previous consultations. The EU principals concerning the partnership approach to local development planning is the main feature of this strategy. Although the plan is medium-term (3 years), it is a strong base for future planning and creation of real conditions for the development of the Municipality.

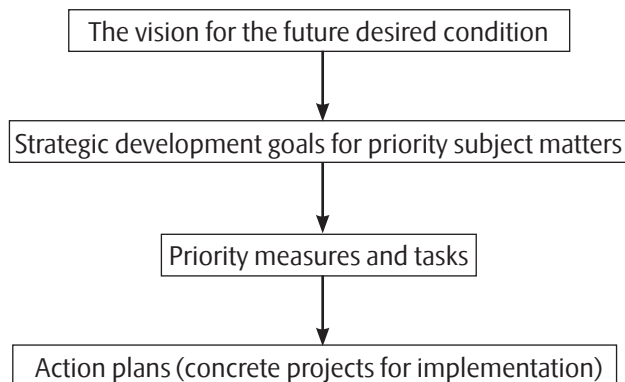

4. THE VISION AND GOALS FOR FUTURE LOCAL DEVELOPMENT OF THE MUNICIPALITY OF GOSTIVAR

4.1. THE VISION

A vision is a description of the desired future economic condition or the development condition of the Municipality (community). The vision should be formed and accepted by all parties included in the process. Even though a vision is not always entirely applicable, it gives the Municipality a clear image of the directions.

The methodology of the process of strategic planning is displayed in the following diagram:

VISION FOR THE FUTURE LOCAL DEVELOPMENT OF THE MUNICIPALITY OF GOSTIVAR

WE SEE THE MUNICIPALITY OF GOSTIVAR AS A VERY DEVELOPED ENVIRONMENT, WITH A MODERN FUNCTIONAL INFRASTRUCTURE WHICH ENABLES ECONOMIC DEVELOPMENT WITH A SMALL NUMBER OF UNEMPLOYED RESIDENTS. IT IS A PLACE ATTRACTIVE FOR INVESTORS, WHERE EDUCATED AND MOTIVATED GENERATIONS LIVE IN AN ATMOSPHERE OF GOOD-QUALITY MULTIETHNIC LIFE.

IN SHORT, GOSTIVAR IS A EUROPEAN MUNICIPALITY THAT FULLFILS ALL CONDITIONS FOR HEALTHY LIVING AND WHERE EVERYONE WOULD LIKE TO LIVE.

After completing the strategic analysis of the existing condition- SWOT analysis, the main goals of the vision were determined. They include five key segments on which the future local development of the Municipality of Gostivar is founded. The same were determined by priority with the comparison analysis.

4.2. Main strategic goals

1. Promoting and attracting local and foreign investments, state funds and other agencies;
2. Improving the whole infrastructure as a way of improving quality of life and local economic development of the Municipality;
3. Supporting existing industrial capacities, existing private businesses through adaptation, founding, growth and development of small and medium enterprises; and
4. Development of agriculture, farming, forestry and mining .

4.2.1. GOAL 1

PROMOTING AND ATTRACTING FOREIGN AND DOMESTIC INVESTMENTS, STATE FUNDS AND OTHER AGENCIES

The creation of conditions for attracting investments that can be found from different sources is crucial for a community.

In the past, the Municipality of Gostivar had some success in this field but this was not sufficient in terms of kind or amount of investments needed.

The investments acquired from international agencies and state institutions in the form of grants, significantly help local development. Besides this, attracting private capital quickened and advanced economic development even more, which on the other hand, would enable unemployment decrease and the creation of better life standards.

The great number of people, who work abroad temporarily, especially in Western Europe, could be “big” potential investors. Fresh capital that can be invested in the Municipality should be attractive and secure in order for new investments to be acquired.

In the future, private investments will become moving forces of the local development.

The Municipality of Gostivar, with its geographic position, good road relations, and existing natural resources, is an attractive place for future investors. In order to arrive at Gostivar from Skopje, Prishtina or Ohrid one can use the modern highway that passes through the fertile Pollog field. In fact, all communications, either road or railroad enable fast circulation. 100 km south is the Ohrid airport and approximately 90 km north-east is the Skopje airport.

4.2.2. SWOT ANALISYS

Goal	Promoting and attracting local and foreign investments, state funds and other agencies
Strengths	<ol style="list-style-type: none">1. Existing human resources2. A Municipality with increased competences (decentralization)3. Professional public administration4. Quality electronic communication5. Convenient position of the Municipality (E-8 corridor, Skopje and Ohrid airports)6. Good business atmosphere
Weaknesses	<ol style="list-style-type: none">1. Insufficient organization for attracting funds2. Inadequate local private-public partnership3. Slow and coarse administrative acts4. Non-preparing promotional materials
Threats	<ol style="list-style-type: none">1. Disloyal competition on the market (grey economy)2. Hard access to capital (high interest rates)3. Politicization of access to state funds4. Low standard for the population5. Corruption6. Inefficient court government
Opportunities	<ol style="list-style-type: none">1. Potential existing natural recourses2. A climate for the development of tradition artisan crafts3. Good conditions for the development of SME4. Ecologically clean environment5. The growth of private business6. Enabled access to regional EU funds7. Donor development programs in Macedonia

4.2.3. LOGIC OF INTERVENTION

PROBLEM	MEASURES	ACTIVITIES
Insufficient funds for the development of the Municipality	1. Creating conditions to attract funds in the Municipality of Gostivar	1.1 Forming a team from the Unit of Local-Self Government (ULSG), the private and public sector (partnership) 1.2 Training the team for access to funds, project planning and communications skills 1.3 Preparing a guide line for investors 1.4 Research for the need of a team 1.5 Creating and updating a web site with current and future projects 1.6 Establishing contacts with local and foreign investors 1.7 Regular cooperation with all state institutions
	2. Promoting and attracting funds from different sources	2.1 Promoting partnership 2.2 Ongoing lobbying to all relevant actors (international and domestic donators, state institutions) 2.3 Open quarterly meetings with the private sector 2.4 Media presentations 2.5 Allow facilitation conditions for future investors (communal and administrative fees) 2.6 Issuing brochures for active and possible businesses in Gostivar 2.7 Practicing a one-stand system

4.2.4. ACTION PLAN

Creating conditions to attract funds in the Municipality of Gostivar

	ACTIVITY	2006		2007		2008		RESPONSABILITIES	COSTS
		1-6	7-12	1-6	7-12	1-6	7-12		
1	Forming a team from ULSG, the private and public sector (partnership)	X						ULSG in cooperation with private and public sector	5.000 €
2	Training the team for access to funds, project planning and communications skills	X	X					ULSG	12.000 €
3	Preparing a guide line for investors		X	X				LER office	14.000 €
4	Research for the need of a team			X	X			ULSG and LER office	12.000 €
5	Creating and updating a web site with current and future projects		X	X	X	X	X	ULSG and LER office	7.000 €
6	Establishing contacts with local and foreign investors			X				ULSG and LER office	8.000 €
7	Regular cooperation with all state institutions	X	X	X	X	X	X	ULSG	6.000 €

Promoting and attracting funds from different sources

	ACTIVITY	2006		2007		2008		RESPONSABILITIES	COSTS
		1-6	7-12	1-6	7-12	1-6	7-12		
1	Promoting partnership	X						Prefekt and ULSG	4.000 €
2	Ongoing lobbying to all relevant actors (international and domestic donators, state institutions)	X	X	X	X	X	X	ULSG	12.000 €
3	Open quarterly meetings with the private sector		X	X	X	X	X	ULSG	5.000 €
4	Media presentations		X		X			ULSG and PUC	16.000 €
5	Allow facilitation conditions for future investors (communal and administrative fees)	X	X					ULSG	5.000 €
6	Issuing brochures for active and possible businesses in Gostivar		X		X			Information center and ULSG	8.000 €
7	Practicing a one-stand system	X	X	X	X	X	X	ULSG	12.000 €

4.3.1. GOAL 2

IMPROVING THE OVERALL INFRASTRUCTURE IN FUNCTION OF THE QUALITY OF LIVING AND LOCAL DEVELOPMENT IN THE MUNICIPALITY

According to the geographic position, Gostivar is situated in the western part of the Republic of Macedonia, in the upper part of Pollog valley, in the southern part of Gostivar fields. The strategic E-8 corridor passes through the Municipality being an important link for the regional economic development. The modern highway, the existing railway, roads and all existing infrastructure are a significant factor for a fast economic development.

The connectivity achieved with the modernization of the local and regional road network is essential for the economic development. Perspective for the local development is the cross-border cooperation with Kosovo and Albania. The position of the Municipality of Gostivar gives opportunities for economic, educational, cultural and other cooperation.

The road network construction does not fulfill the needs and is an obstacle to fast local development and the utilization of natural resources.

In the city as well as other places, the construction of the Municipality infrastructure is not on an acceptable level. The problem regarding water purification, fecal canalization in villages, water supply in the city and particularly in the rural areas, waste disposal, and etc. - still exists. The factor that limits the overcoming of these issues is the absence of finances due to the weak financial ability in the Municipality, as well as low living standards.

4.3.2. SWOT ANALISYS

Goal	Improving the overall infrastructure as a way of improving the quality of living and local development in the Municipality
Strengths	<ol style="list-style-type: none"> 1. Human recourses for preparing projects 2. Good geographic position (E-8 corridor, proximity of Skopje and Ohrid airports) 3. Projects in realization phase 4. Prepared technical documentation for new infrastructural objects 5. Existing infrastructure (health, education, telecommunications)
Weaknesses	<ol style="list-style-type: none"> 1. Incomplete construction of infrastructural objects 2. Old water supply system in Gostivar 3. Old rural infrastructure 4. Nonpayment of communal taxes and service fees by the citizens
Threats	<ol style="list-style-type: none"> 1. Corruption 2. Access to state funds is dependant on political regard 3. Low living standards 4. Inherited ULSG debts 5. Irregular VAT payment
Opportunities	<ol style="list-style-type: none"> 1. Decentralization and Municipality competences 2. Available state and international funds 3. Readiness of the residents for self contribution 4. Investment funds

4.3.3. LOGIC OF INTERVENTION

PROBLEM	MEASURES	ACTIVITIES
Insufficient and inadequate local infrastructure	1. Solving the problem of clean and drinking water	1.1 Construction of purification station in the town of Gostivar 1.2 Repair of water supply system in v. Debreshta 1.3 Construction of water supply network in v. Cegran 1.4 Construction of water supply network in v. Srbinoва 1.5 Replacement of old water supply network in Gostivar
	2. Solving the problem of according canalization of sewage water	2.1 Construction of purification station for sewage in Gostivar 2.2 Construction of canalization network in Fazanerija borough 2.3 Construction of fecal canalization in v.Cegran 2.4 Construction of fecal canalization in v.Forino 2.5 Construction of fecal canalization in v.Debreshta 2.6 Construction of fecal canalization in v.Balindol 2.7 Preparation of a general plan (project) for the collection of sewage and atmospheric water
	3. Solving the problem of local roads, sidewalks, parks and greenery	3.1 Opening and construction of one part of Brothers Ginoski Boulevard, perimeter street 101, new perimeter street in the south of the town 3.2 Widening the road Gostivar – Cegran 3.3 Construction of the local road Debreshta – Gostivar 3.4 Zone six – construction of road and sidewalks 3.5 Reconstruction of the asphalt on Belicica St. 3.6 Construction of sidewalks in v. Debreshta 3.7 Regulation of the bed of river Vardar

4.3.4. ACTION PLAN

Solving the problem of clean and dinking water

	ACTIVITY	2006		2007		2008		RESPONSABILITIES	COSTS
		1-6	7-12	1-6	7-12	1-6	7-12		
1	Construction of purification station in the town of Gostivar	X	X					ULSG and Public Utility Company (PUC)	45.000 €
2	Repair of water supply system in v. Debreshta	X	X					Local Community (LC), ULSG and PUC	50.000 €
3	Construction of water supply network in v. Cegran		X	X				LC, ULSG and PUC	150.000 €
4	Construction of water supply network in v. Srbinova			X				LC, ULSG and PUC	35.000 €
5	Replacement of old water supply network in Gostivar		X	X	X	X	X	ULSG and PUC	2.500.000 €

Solving the problem of according canalization of sewage water

	ACTIVITY	2006		2007		2008		RESPONSABILITIES	COSTS
		1-6	7-12	1-6	7-12	1-6	7-12		
1	Construction of purification station for sewage in Gostivar				X	X	X	ULSG and PUC	3.500.000 €
2	Construction of canalization network in Fazanerija borough		X					ULSG, PUC and LC	250.000 €
3	Construction of fecal canalization in v.Cegran			X	X	X	X	ULSG, LC and PUC	1.600.000 €
4	Construction of fecal canalization in v.Debreshta				X	X	X	ULSG, LC and PUC	2.200.000 €
5	Construction of fecal canalization in v.Forino			X	X	X	X	ULSG, LC and PUC	2.000.000 €
6	Construction of fecal canalization in v.Balindol			X	X	X	X	ULSG, LC and PUC	1.1 00.000 €
7	Preparation of a general plan (project) for the collection of sewage and atmospheric water		X	X				ULSG, Urban Planning Sector and PUC	35.000 €

Solving the problem of local roads, sidewalks, parks and greenery

	ACTIVITY	2006		2007		2008		RESPONSABILITIES	COSTS
		1-6	7-12	1-6	7-12	1-6	7-12		
1	Opening and construction of one part of Brothers Ginoski Boulevard, perimeter street 101, new perimeter street in the south of the town	X	X					ULSG and Road fund	360.000 €
2	Widening the road Gostivar – Cegran		X	X				ULSG and Road fund	200.000 €
3	Construction of local road Debreshta – Gostivar		X					ULSG and Road fund	150.000 €
4	Zone six – construction of road and sidewalks				X	X		ULSG and Road fund	300.000 €
5	Reconstruction of asphalt on Belicica St.		X					ULSG	30.000 €
6	Construction of sidewalks in v. Debreshta			X				LC and ULSG	20.000 €
7	Regulation of the bed of river Vardar		X	X				ULSG and PUC	80.000 €

4.4.1. GOAL 3

SUPPORTING EXISTING INDUSTRIAL CAPACITIES, PRIVATE BUSINESSES THROUGH ADAPTATION, FOUNDATION, GROWTH AND DEVELOPMENT OF SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES

Currently there are 2,577 business subjects actively working in the Municipality. In one part, there are enterprises that have been privatized or are in the phase of ownership transformation. The greater part has laid off a number of workers as excessive technical staff and are facing serious financial problems. This condition is a consequence of decreased production, lost traditional markets, as well as insufficient organizational and managing capacities. They need to be consolidated concerning staff restructuring and organization, as well as renovation of amortized and spent equipment and finding strategic partners - all this in order to enable enterprises to find and realize investments.

As far as employment is concerned, the rate of unemployment is approximately 60% of the working population.

A possible recovery from this kind of situation is the foundation, growth and development of small and medium enterprises. The Municipality of Gostivar has a suitable potential concerning the development of small and medium enterprises sector. The region has good natural resources and an excellent position (E-8 corridor, proximity with Kosovo and Albania) All this has created preconditions for the foundation and adaptation of small and medium enterprises, particularly in the domain of services, craftsmanship, wood industry, agriculture, textile industry, building, mining etc. The Municipality bases the local economic development on the development of small business because they enable variety and diversification of business activities. These are the main elements for the development of medium and large enterprises. Small businesses allow high economic productive activities due to their adaptability and the opportunity to react quickly to market changes.

Having in mind the current situation, it is evident that there is a need for a proactive role of the local self-government to animate and incite local economic development.

4.4.2. SWOT ANALISYS

Goal	Supporting existing industrial capacities, private business through adaptation, foundation, growth and development of small and medium enterprises (SMEs)
Strengths	<ol style="list-style-type: none"> 1. Existing human resources 2. Active trade and service capacities 3. Good geographic position (E-8 corridor, proximity of Skopje and Ohrid airports) 4. The foundation of a one-stand system 5. Relatively developed trade and services
Weaknesses	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inadequate local private-public partnership 2. Absence of business associations 3. Unsuitable industry structure 4. Old technologies 5. Existing local infrastructure
Threats	<ol style="list-style-type: none"> 1. Disloyal competition (grey economy) 2. Hard access to capital (high interest rates) 3. Low living standards
Opportunities	<ol style="list-style-type: none"> 1. Development of traditional craftsmanship 2. Development of sorts of alternative tourism (hunting, fishing, alpinism etc.) 3. Large network of SME 4. Interest of the Diaspora in financing the Municipality

4.4.3. LOGIC OF INTERVENTION

PROBLEM	MEASURES	ACTIVITIES
Large number of unemployed	1. Creating conditions for the improvement of employment through the proactive role of ULSG Gostivar	1.1 Preparation of local economic development strategy 1.2 Forming an office- agency for LER 1.3 Preparation of a guideline for investors 1.4 Visit positive economic examples and exchange experiences 1.5 Completion of the Detail Urban Plan (DUP) 1.6 Stimulating and creating an incubator
	2. Creating conditions for the restructuring of existing industrial capacities	2.1 Stimulating privatization 2.2 Lobbying for privatization in the Government 2.3 Establishing contacts with domestic and foreign investors 2.4 Issuing brochures for industrial capacities in Gostivar 2.5 Organization of an international business convention in the Municipality of Gostivar 2.6 Providing available infrastructure for capacities

4.4.4. ACTION PLAN

Creating conditions for the improvement of employment through the proactive role of ULSG Gostivar

	ACTIVITY	2006		2007		2008		RESPONSABILITIES	COSTS
		1-6	7-12	1-6	7-12	1-6	7-12		
1	Preparation of local economic development strategy	X	X					ULSG in cooperation with the private and public sector	25.000 €
2	Forming an office-agency for LER		X					ULSG	30.000 €
3	Preparation of a guideline for investors		X					LER office	14.000 €
4	Visit positive economic examples and exchange experiences		X	X				ULSG and LER office	4.500 €
5	Completion of the Detail Urban Plan (DUP)		X	X				The Council and Sector for Urbanism	25.000 €
6	Stimulating and creating an incubator			X				LER office	6.000 €

Creating conditions for the restructuring of existing industrial capacities

	ACTIVITY	2006		2007		2008		RESPONSABILITIES	COSTS
		1-6	7-12	1-6	7-12	1-6	7-12		
1	Stimulating privatization	X	X					Major and ULSG	12.000 €
2	Lobbying for privatization in the Government	X	X	X				ULSG	7.000 €
3	Establishing contacts with domestic and foreign investors	X	X	X	X			ULSG and LER office	16.000 €
4	Issuing brochures for industrial capacities in Gostivar		X	X				ULSG and Information centre	8.000 €
5	Organization of an international business convention in the Municipality of Gostivar			X				ULSG	12.000 €
6	Providing available infrastructure for capacities			X	X	X	X	ULSG and PUC	100.000 €

4.5.1. GOAL 4

DEVELOPING AGRICULTURE, FARMING, FORESTRY AND MINING

The strategic goal for the development of agriculture, farming, forestry and mining is a long-term priority for the agricultural sector, which is dominant in the rural part of the Municipality of Gostivar.

The structure of the agricultural land and forests mainly depends on the nature, orographic conditions, while the utilization depends on the position of residential parts and the level of population- social-economic conditions. The rural area is characterized with a high relief in the Pollog valley.

The soil has a high irrigation and is a sufficient supposition for the development of agriculture of different cultures, considering the climate and available water resources. The land structure regarding ownership, privatization of land owned by the state is essential for the future development of agriculture in the Municipality.

The development of agriculture and the enlargement of farming land are tightly related to irrigation. The Municipality has a great water potential, however, in order to utilize this it is necessary to complete the construction of an appropriate infrastructure. The most significant hydrographic potential in the Municipality of Gostivar is the river Vardar with its spring just 5km away from the town of Gostivar. Investments in increasing hydro systems will contribute in increasing productivity and farming land, as well as cultivating new agricultural species.

Pastures take a significant part of the land. They are among the most qualitative in the country and are crucial for the development of farming, as they are situated in the mountains. They allow the production of high quality milk, dairy products and meat. Farming can be developed by establishing mini farms. Essential to the development of farming is the modern butchery with a refrigerator "Gorni Polog" (which was privatized), situated in the town of Gostivar.

Most of the land is covered with forests, that vary according to the position- Sar, Vraci or Korab, or the cliffs of mountain Suva Mountain. The size and structure of the forests is one of the most important potentials of the Municipality. The forest fund is the first supposition for the development of the industry of wood processing.

The Municipality of Gostivar is rich with mines that can contribute to the economic development of the Municipality. One part is still exploited (v. Srbinovo), however, there is still potential that if it is exploited in an organized manner, even more can be achieved for the Municipality of Gostivar.

4.5.2. SWOT ANALISYS

Goal	Development of agriculture, farming , forestry and mining
Strengths	<ol style="list-style-type: none">1. Soil with high irrigation capacity2. Rich water potential (river Vardar)3. Vast qualitative pastures4. Clean ecological environment5. Industrial butchery with refrigerator6. Rich forest fund7. Active working force
Weaknesses	<ol style="list-style-type: none">1. Un -privatized farming land2. Un-constructed water infrastructure3. Absence of processing capacities for a large part of the agricultural products4. Inadequate use of forests5. Unstimulative agriculture policies6. Undeveloped marketing services7. Insufficient agricultural knowledge
Threats	<ol style="list-style-type: none">1. Overpopulated agriculture2. Insecure product placement3. Absence of personal investment means4. Unstimulative agricultural policies5. Hard access to capital6. Micro-climatic changes
Opportunities	<ol style="list-style-type: none">1. Enlargement of farming land2. Existing resources3. Opening processing capacities4. Forming agricultural associations for organized actions5. Development of co operational rapport

4.5.3. LOGIC OF INTERVENTION

PROBLEM	MEASURES	ACTIVITIES
Insufficient and inadequate utilization of existing natural resources in agriculture, farming, forestry and mining	1. Promoting initiatives for the increase of agricultural and farming productivity	1.1 Preparation of a study on better utilization of water potential in Municipality of Gostivar 1.2 Preparation of projects for the construction of irrigation systems 1.3 Organizing trainings for individual farmers or agricultural workers in order to enlarge the quantity and quality of production 1.4 Promoting quality health food production from the region of Gostivar 1.5 Stimulating initiatives for the opening of veterinary facilities in rural areas in order to protect the health of animals 1.6 Information for access to micro and small credits for individual agricultural workers and farmers
	2. Affirmation of wood processing capacities	2.1 Initiative to form wood processors' associations 2.2 Preparation of a informational brochure for the forestry potential in Gostivar 2.3 Creating conditions in order to form or reactivate wood processing capacities 2.4 Training trough support and staff prequalification
	3. Creating conditions for efficient use of mines	3.1 Forming a mixed team for the realization of the program 3.2 Forming of private-public partnership with active mines 3.3 Preparation of a study/plan for the efficient utilization of mining and mineral reserves 3.4 Promoting mining sites and the possibility for exploitation 3.5 Providing an easy access for the equipment of necessary mechanization and machines 3.6 Staff prequalification

4.5.4. ACTION PLAN

Promoting initiatives for the increase of agricultural and farming productivity

	ACTIVITY	2006		2007		2008		RESPONSABILITIES	COSTS
		1-6	7-12	1-6	7-12	1-6	7-12		
1	Preparation of a study on better utilization of water potential in Gostivar Municipality	X	X					ULSG, Urbanization Sector , Water utilization Sector	23.000 €
2	Preparation of projects for the construction of irrigation systems	X	X	X				ULSG, Urbanization Sector , Water-utility Sector	29.000 €
3	Organizing trainings for individual farmers or agricultural workers in order to enlarge the quantity and quality of production		X	X	X			ULSG, LER office Farmers' association	24.000 €
4	Promoting quality health food production from the region of Gostivar			X	X	X		ULSG, LER office Agency for Development	18.000 €
5	Stimulating initiatives for the opening of veterinary facilities in rural areas in order to protect the health of animals			X	X			ULSG and the Ministry for Agriculture	20.000 €
6	Information for access to micro and small credits for individual agricultural workers and farmers			X	X	X	X	ULSG, LER office and banks	16.000 €

Affirmation of wood processing capacities

	ACTIVITY	2006		2007		2008		RESPONSABILITIES	COSTS
		1-6	7-12	1-6	7-12	1-6	7-12		
1	Initiative to form wood processors' associations	X						ULSG and the Agency for development	5.000 €
2	Preparation of a informational brochure for the forestry potential in Gostivar		X					ULSG and LER office	8.000 €
3	Creating conditions in order to form or reactivate wood processing capacities		X	X				ULSG and the Agency for development, the Ministry of economy	20.000 €
4	Training trough support and staff prequalification				X	X	X	ULSG, LER office Wood processors' association	35.000 €

Creating conditions for efficient use of mines

	ACTIVITY	2006		2007		2008		RESPONSABILITIES	COSTS
		1-6	7-12	1-6	7-12	1-6	7-12		
1	Forming a mixed team for the realization of the program	X						ULSG and Miners' Boards	4.000 €
2	Forming of private-public partnership with active mines		X	X				ULSG and Miners' Boards	7.000 €
3	Preparation of a study/plan for the efficient utilization of mining and mineral reserves		X	X				ULSG and a team of engineers and miners	35.000 €
4	Promoting mining sites and the possibility for exploitation		X	X				ULSG and LER office	18.000 €
5	Providing an easy access for the equipment of necessary mechanization and machines			X	X	X		ULSG and mixed team	9.000 €
6	Staff prequalification			X	X	X		ULSG and LER office	30.000 €

Adress: Braka Ginoski 61
Gostivar, Republic of Macedonia

Ph/fax: (042) 213-511

Ph/fax: (042) 214-406

www.gostivari.gov.mk

Подготовка на публикацијата е поддржана од Македонски центар за меѓународна соработка со средства на холандската Меѓуцрковна организација за развојна помош

Përgatitja e publikimit është mbështetur nga Qendra Maqedonase për Bashkëpunim Ndërkombëtar, me mjete të Organizatës Ndërkishtare për Ndihmë Zhvillimore të Holandës

Preparation of this publication is supported by Macedonian Center for International Cooperation with the financial support by Dutch Interchurch Organization for Development Cooperation